

Regeringsuppdrag

Rapport

The logo for Ekonomistyrningsverket (ESV) consists of the lowercase letters 'esv' in a green, sans-serif font. The 'e' and 's' are connected, and the 'v' is separate.

EKONOMISTYRNINGSVERKET

Ekonomistyrningsverkets årliga rapport 2010 om den statliga internrevisionen

ESV:s rapporter innehåller regeringsuppdrag, uppdrag från myndigheter och andra instanser eller egeninitierade utredningar.

Publikationen kan laddas ner som tillgänglig PDF och beställas från www.esv.se. Word-formatet kan tillhandahållas via Publikationsservice.

Datum: 2010-03-31

Dnr: 59-970/2009

ISBN: 978-91-7249-305-6

Copyright: ESV

Rapportansvarig:

Förord

I detta ärende har Stf generaldirektören Malin Eriksson beslutat. Funktionsansvarige Hamdi Ercan har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också avdelningschefen Pia Heyman, biträdande avdelningschef Ingemar Härneskog, funktionsansvarige Anne-Marie Ögren och utredaren Annika Alexandersson deltagit.

Innehåll

Förord	3
1 Sammanfattning	5
2 Inledning	9
2.1 Uppdraget	9
2.2 Vilka myndigheter omfattas av ESV:s redovisning till regeringen.....	9
2.3 Definitioner.....	9
3 Tillvägagångssätt	11
3.1 Inhämtande av uppgifter	11
3.2 Mätområden	11
3.3 Kvalitetssäkring av inhämtade uppgifter.....	12
3.3.1 Inhämtade uppgifter från Riksrevisionen.....	12
3.3.2 Inhämtade uppgifter från extern kvalitetssäkring av internrevisionsfunktionen ..	13
3.4 Fortsatt utveckling av redovisningen.....	16
3.5 Undantagna myndigheter från ESV:s analys av frågor om regelefterlevnaden.....	16
4 Resultat av den årliga internrevisionsenkäten	18
4.1 Inledning.....	18
4.2 Analys och bedömning av internrevisionens regelefterlevnad	19
4.2.1 Inrättat internrevision	20
4.2.2 Oberoende och objektivitet	21
4.2.3 Kompetens och erfarenhet.....	22
4.2.4 Kvalitetssäkring.....	23
4.2.5 Styrning av internrevisionen.....	24
4.2.6 Inriktning	25
4.2.7 Planera uppdrag	26
4.2.8 Utföra uppdrag.....	26
4.2.9 Kommunicera resultatet.....	27
4.2.10 Följa upp resultatet	28
4.3 Internrevisionens resurser och hur de används	30
4.4 Internrevisionens kompetens och erfarenhet	34
4.5 Samordning av internrevisionen.....	36
4.6 Internrevisions rådgivning avseende förordning om intern styrning och kontroll	37
4.7 Vad har ESV gjort under 2009 och vilka åtgärder planerar ESV att vidta	38
Bilaga 1 – Myndigheter som ska tillämpa internrevisionsförordningen	42
Bilaga 2 – Utfall per kriterium fråga 1-10	44
Bilaga 3 – Relativ poäng per myndighet	48
Bilaga 4 – Beräkning av relativ poäng	51

1 Sammanfattning

Ekonomistyrningsverket (ESV) ska på regeringens uppdrag utveckla och samordna den statliga internrevisionen. ESV ska i en årlig rapport analysera och bedöma statusen på internrevisionen samt redovisa vilka åtgärder som ESV har vidtagit eller avser att vidta för att säkerställa en statlig internrevision som utmärks av hög professionalism och kvalitet.

För att analysera och bedöma statusen på den statliga internrevisionen har ESV hämtat in uppgifter via en internrevisionsenkät från myndigheter där det skulle finnas internrevision under 2009. Annan tillgänglig information, till exempel ESV:s egna utredningar och information från extern kvalitetssäkring, har i den mån det varit möjligt använts för att kvalitetssäkra, analysera och upplysa om inhämtade uppgifter. Myndigheternas svar på frågorna 1-10 om regelefterlevnad i internrevisionsenkäten mäts med så kallad relativa poäng i intervallet mellan 0 till 1, där 1 avser full regelefterlevnad. Frågorna 11-24 avser internrevisionens resurser, kompetenser och andra uppgifter.

ESV har vid bedömningen av frågorna som avser regelefterlevnad (1-10) beslutat att inte beakta 6 myndigheters svar vid analysen av dessa frågor. Dessa myndigheter har anställt internrevisionschef vid skilda tidpunkter under 2009. Eftersom de 6 myndigheterna har hunnit olika långt avseende utförda internrevisionsaktiviteter innebär det att analysen av dessa myndigheter inte ger en rättvisande bild av regelefterlevnaden. En av myndigheterna som skulle ha inrättat internrevision under 2009 har under 2009 fått undantag från internrevisionsförordningen och har därför inte behövt besvara enkäten. Ytterligare en myndighet har beviljats undantag av ESV på grund av att myndigheten upphör.

ESV:s iakttagelser

De inhämtade uppgifterna ger bland annat underlag för följande iakttagelser:

- Genomsnittlig (aritmetiskt medelvärde) relativ poäng för frågorna 1-10 är 0,938 för 2009 vilket är en försämring jämfört med 2008 (0,939) och en förbättring jämfört med 2007 (0,922). Vid jämförelse av regelefterlevnaden för år 2009 med 2008 kan ESV notera att det har skett förbättringar inom fyra frågeområden, försämringar inom fyra frågeområden och ett oförändrat resultat inom två frågeområden. Förändringarna är relativt små. Utfallet på frågeområdet intern och extern kvalitetssäkring, 0,500 (0,500) är fortfarande markant lägre än utfallet för övriga frågeområden. När det gäller de övriga

- frågeområdena är resultatet inte i något fall lägre än 0,972 (0,966). På två (tre) frågeområden är relativa poängen 1, det vill säga, full regelefterlevnad.
- Samtliga myndigheter, med ett undantag, har inrättat en internrevision i enlighet med Internrevisionsförordningen. Totalförsvarets forskningsinstitut har uppgivit att myndighetsbeslut för tillsättning av internrevisionschef saknas för 2009, liksom för 2008 och 2007. Myndigheten bör se till att det finns myndighetsbeslut för tillsättningen av internrevisionens chef.
 - Den statliga internrevisionen har, trots en något lägre relativ poäng jämfört med föregående år, ett tillfredsställande oberoende och objektivitet. När det gäller Luleå tekniska universitet anser inte ESV att det är överensstämmande med kraven i internrevisionsförordningen att internrevisionschefen har två olika roller inom myndigheten. ESV:s uppfattning är att internrevisionen inte är fristående från den operativa verksamheten. Därmed finns det en risk för att kravet på att internrevisionens oberoende och objektivitet inte uppfylls.
 - 85 % av myndigheterna uppger att de genomför interna kvalitetssäkringar i form av fortlöpande interna granskningar och 57 % genom självutvärderingar. Siffran på 85 % kan dock ifrågasättas. Enligt ESV råder osäkerhet om vad intern kvalitetssäkring är, vilka delar den ska innehålla och hur man som ensamrevisor kan arbeta med intern kvalitetssäkring. Detta har bland annat framkommit vid ESV:s kontakter med internrevisorerna. ESV kommer under 2010 klargöra vad ett program för intern kvalitetssäkring (fortlöpande kvalitetskontroll och självutvärdering) bör innefatta.
 - Antalet genomförda externa kvalitetssäkringar utvecklas positivt. 25 myndigheter (20) har nu genomfört en extern kvalitetssäkring. Ett problem som ESV har identifierat i samband med de externa kvalitetssäkringar som genomförts är att det inte tydligt framgår av dokumentationen att avstämning mot internrevisionsförordningen med föreskrifter och allmänna råd sker som en del i kvalitetssäkringen. ESV avser att titta på det under 2010 och komma med ett förslag på hur det kan hanteras.
 - Samtliga myndighetsledningarna, utom en (Luleå tekniska universitet), har fastställt riktlinjer för internrevisionen.
 - Två myndigheter (Kriminalvården och Luleå tekniska universitet) har inte samlat och bevarat dokumentation från de uppdrag som har genomförts av anlitade konsulter. ESV anser att myndigheter som anlitat konsulter själva måste samla och bevara dokumentationen genom att begära in dokumentationen från konsulten.
 - Total redovisad kostnad för samtliga internrevisionsfunktioner uppgår till 124 mkr (107) för 2009. Genomsnittlig kostnad för en årsanställd är 894 tkr (863). Genomsnittlig kostnad för en internrevisionsfunktion är 2,1 mkr att jämföra med 1,9 mkr under 2008. Kostnaden varierar mycket mellan

- myndigheterna beroende på antalet anställda. Av myndigheterna lägger bara 12 (8) ned mer än 3 mkr på internrevision och 18 (22) myndigheter, det vill säga 31 % av myndigheterna, förbrukar mindre än 1 mkr.
- Antalet statliga internrevisorer per 31 december 2009 uppgick till 136 (123). Antalet statliga internrevisorerna har ökat sedan föregående år. Ökningen av antalet anställda internrevisorer beror på att det tillkommit nya internrevisionsmyndigheter samt att några av de befintliga internrevisionsfunktionerna (främst de större) har rekryterats.
 - Antalet ensamrevisorer har ökat till 30 (25) totalt. Även antalet myndigheter med ensamrevisorer har ökat och uppgår nu till 32 (28).
 - ESV ser det som oroväckande att antalet myndigheter med ensamrevisor hela tiden ökar och att dessa myndigheter i många fall inte anställer en internrevisor på heltid utan nöjer sig med mellan 20 och 50 % av en normal arbetsdag. Att vara ensamrevisor och anställd till 20-50 % i sig är inget problem om internrevisorn har möjligheter att använda sig av externa konsulter i tillräcklig utsträckning. Detta är dock inte fallet i någon av myndigheterna. ESV konstaterar i likhet med förra året att antalet internrevisorer samt deras arbetstid (i procent av heltid) varierar hos myndigheter som är verksamma inom samma verksamhetsområde och där verksamheten förefaller jämbördiga. Detta är särskilt påtagligt för myndigheter inom Högskole- och Universitetsområdet. ESV:s bedömning är, liksom tidigare år, att det behövs en analys från myndighetsledningarna om hur stora resurser internrevisionen vid myndigheten bör ha för att uppfylla kraven i internrevisionsförordningen.
 - Under 2009 har elva (elva) myndigheter haft sin internrevision samordnad med annan myndighet. Internrevisionschefen har då varit anställd på deltid vid mer än en myndighet. Det finns både för- och nackdelar med samordning av internrevision. Till fördelarna hör att myndigheten kan anställa någon som redan kan det område som myndigheten är verksam inom. För den person som är anställd på två ställen kan detta ge möjlighet till kompetensutveckling. Det är även en stor fördel i samband med att en myndighet ska etablera en ny internrevision eftersom startsträckan inte blir lika lång innan arbetet kan komma igång. Det finns dock även nackdelar. Internrevisorn kan inte ha den kontinuerliga kontakten med myndigheten och kan inte heller vara tillgänglig för myndigheten på samma sätt. Det kan också bli mycket resor när internrevisionschefen är verksam på myndigheter som inte ligger på samma ort.

ESV:s vidtagna åtgärder

ESV har vidtagit åtgärder bland annat genom att:

- uppdatera föreskrifter och allmänna råd per 1 januari 2010 med anledning av ESV:s iakttagelser och ändringar i internationella standards,
- genomföra en förstudie om ESV ska upphandla ett nytt ramavtal för internrevisionstjänster. Förstudien visade att tjänsten köps för sällan och är av för litet värde för att motivera statlig inköpssamordning. Ramavtalet har upphört att gälla den 31 december 2009,
- genomföra fyra kurser som avser det första och andra året i ESV:s treåriga kompetensutvecklingsprogram för statliga internrevisorer,
- tillsammans med Riksrevisionen, FAR SRS, Sveriges Kommunala Yrkesrevisorer samt Sveriges Kommuner och Landsting anordna en gemensam konferens för internrevisorer i offentlig sektor,
- genomföra en nätverksträff för ensamrevisorer och en för internrevisorer i enrådsmyndigheter,
- påbörja arbetet med att klarlägga på vilket sätt de svenska bestämmelserna för offentlighet och sekretess skall tillämpas i olika skeden av revisionsarbetet,
- påbörja en genomgång av vad ett program för intern kvalitetssäkring (fortlöpande kvalitetskontroll och självutvärdering) bör innefatta.

ESV:s vidtagna åtgärder har skett i nära samverkan med det särskilda råd för internrevisionsfrågor hos ESV som regeringen har inrättat.

ESV:s planerade åtgärder

ESV planerar att vidta åtgärder bland annat genom att:

- erbjuda kurser riktade till statliga internrevisorer som avser första, andra och tredje årets kurser i ESV:s treåriga kompetensutvecklingsprogram,
- arrangera en gemensam konferens för internrevisorer och för personer som är verksamma inom området intern styrning och kontroll hos myndigheter. Konferensen är planerad till 25 maj 2010,
- under 2010 klargöra vad ett program för intern kvalitetssäkring (fortlöpande kvalitetskontroll och självutvärdering) bör innefatta,
- klarlägga på vilket sätt de svenska bestämmelserna för offentlighet och sekretess skall tillämpas i olika skeden av revisionsarbetet,
- genomföra informationsinsatser riktade till Regeringskansliet och myndighetsledningarna. Insatserna genomförs i samverkan med ESV:s funktion för intern styrning och kontroll,
- göra en översyn av ESV:s självdeklaration och överväga hur den ytterligare kan kvalitetssäkras.

2 Inledning

2.1 Uppdraget

ESV ska utveckla och samordna den statliga internrevisionen och till regeringen lämna en redovisning över denna.¹ ESV ska i en årlig rapport:²

- analysera och bedöma statusen på internrevisionen vid statliga myndigheter och mot denna bakgrund
- redovisa vilka åtgärder som ESV har vidtagit eller avser att vidta för att säkerställa en statlig internrevision som utmärks av hög professionalism och kvalitet.

Målet är att den statliga internrevisionen agerar och verkar i enlighet med god internrevisionsssed.

De förordningar som omfattas är i huvudsak:

- Internrevisionsförordning (2006:1228)
- Förordning (2007:603) om intern styrning och kontroll
- Myndighetsförordning (2007:515)
- Förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

2.2 Vilka myndigheter omfattas av ESV:s redovisning till regeringen

ESV:s redovisning till regeringen omfattar de myndigheter under regeringen som efter beslut av regeringen ska följa internrevisionsförordningen. Vid utgången av 2009 var det 60 (57) myndigheter som skulle ha en inrättad internrevision och därmed tillämpa internrevisionsförordningen efter beslut från regeringen. Dessa myndigheter framgår av bilaga 1. En myndighet har fått undantag från att lämna svar på ESV:s enkät. Det gäller Premiepensionsmyndigheten eftersom myndigheten upphör per 31 december 2009. Premiepensionsmyndigheten överfördes till Pensionsmyndigheten. Det är därmed 59 myndigheter som har svarat på ESV:s enkät. Från och med 1 januari 2010 är det 64 myndigheter som ska ha en inrättad internrevision.

2.3 Definitioner

Med *statlig internrevision* menas här en organisatoriskt och, i förhållande till den verksamhet som granskas, även i övrigt oberoende och objektiv gransknings- och rådgivningsverksamhet. Internrevisionen ska vara fristående från den operativa

¹ Förordningen (2007:761) med instruktion för Ekonomistyrningsverket, 4 § 10 och 20 § 9.

² Regleringsbrev för budgetåret 2010 avseende Ekonomistyrningsverket.

verksamheten och administrativt placerad direkt under myndighetens chef. En internrevision hjälper myndigheten att nå sina mål genom att utifrån risk och väsentlighet granska och lämna förslag till förbättringar av myndighetens process för intern styrning och kontroll. Internrevisionen ska också ge råd och stöd till myndighetsledningen.

För att *utveckla* och *samordna* den statliga internrevisionen utvecklar och förvaltar ESV föreskrifter och metoder för internrevision. ESV:s uppgifter inom området är att meddela föreskrifter till internrevisionsförordningen, ge stöd genom metoder, riktlinjer, utredningar, utbildning och rådgivning inom internrevision.

Med *god internrevisionssed* menar ESV i denna rapport i första hand det regelverk som kommer till uttryck i Internrevisionsförordning (2006:1228) med ESV:s föreskrifter och allmänna råd. God sed inom det statliga området kommer även till uttryck i de lagar och förordningar som styr statlig verksamhet i allmänhet samt i den vägledning som återfinns i internationellt accepterade riktlinjer för yrkesmässig internrevision och yrkesetisk kod.

ESV avgränsar *analysen och bedömningen av statusen* på den statliga internrevisionen till att

- mäta efterlevnad av förordningar och internationellt accepterade riktlinjer för yrkesmässig internrevision och
- analysera internrevisionens resurser och hur de används samt internrevisionens kompetens och erfarenhet.

Jämförelse görs på en övergripande nivå med uppgifterna från föregående år.

Med *professionalism och kvalitet* menar ESV i denna rapport att internrevision utförs med rätt erfarenhet och kompetens samt följer de standardiserade regler och rutiner som följer av god sed. Internrevisionen ska omfattas av ett program för kvalitetssäkring och kvalitetsförbättring. Regler och rutiner kan beskrivas som en årlig process för att planera, genomföra, dokumentera och rapportera internrevision.

Med *åtgärder* menas här:

- de föreskrifter som ESV meddelar till internrevisionsförordningen
- det stöd som ESV tillhandahåller myndigheterna

3 Tillvägagångssätt

3.1 Inhämtande av uppgifter

För att analysera den statliga internrevisionen har ESV hämtat in information via en internrevisionsenkät från de myndigheter som efter beslut av regeringen ska följa internrevisionsförordningen (bilaga 1). ESV har vänt sig till myndigheten eftersom det är myndigheten som har skyldighet att lämna informationen. Uppgiftslämnandet kan ske genom delegation till tjänsteman, i normalfallet internrevisionschefen, eller att internrevisionschefen är föredragande till myndighetens chef. Det är samma ordning som gäller för uppgiftslämnande för den ekonomiadministrativa värderingen som är en av ESV:s uppgifter.

Uppgifterna är lämnade och kommunicerade via statens informationssystem Hermes. Uppgiftsinhämtandet består av att besvara ett antal frågor om internrevisionen. Frågorna publicerades på ESV:s webbsida 4 december 2009. Frågorna mailades även till myndigheternas registratorer och internrevisionschefer. Fråga 1-10 avser den statliga internrevisionen i förhållande till det regelverk som den har att följa och fråga 11-24 avser internrevisionens resurser, kompetens, samordning, internationellt arbete samt kvalitetsarbete.

3.2 Mätområden

Redovisningen till regeringen består av en analys och bedömning av statusen på den statliga internrevisionen dels i förhållandet till det regelverk (fråga 1-10) som den har att följa, dels av resurser, kompetenser och andra uppgifter (fråga 11-24). I huvudsak är det i internrevisionsförordningen, inklusive föreskrifter och allmänna råd, och i myndighetsförordningen och förordningen om intern styrning och kontroll som myndigheterna kan finna vägledning för att lämna svar på frågorna. Även andra författningar som reglerar statlig verksamhet kan ge vägledning. I de fall det saknas regler, eller en utfyllande tolkning av reglerna behövs, kan vägledning även hämtas från internationellt accepterade riktlinjer för yrkesmässig internrevision och yrkesetisk kod.

De uppgifter som har hämtats in om internrevisionen är inte avgränsade till prestationen hos enskilda internrevisorer eller till myndighetens internrevision som egen organisatorisk enhet. Redovisningen från myndigheterna avser också det ansvar som ligger på styrelsen och det ansvar som ligger på myndighetens chef.

3.3 Kvalitetssäkring av inhämtade uppgifter

ESV har i viss utsträckning kvalitetssäkrat lämnade uppgifter genom att jämföra med andra bedömningar som är tillgängliga, exempelvis ESV:s egna utredningar och även genom de kommentarer som myndigheterna har lämnat. Rimlighetsbedömningar har gjorts av lämnade uppgifter. I de fall ESV har gjort en annan bedömning av de av myndigheten lämnade uppgifterna har myndigheten kontaktats för förtydligande. I förekommande fall har ESV i samråd med myndigheten korrigerat myndighetens svar.

ESV har även tagit del av rapporteringen från de externa kvalitetssäkringar som fyra av myndigheterna har genomfört och har till viss del kunnat använda resultatet från undersökningarna vid validering av uppgifter som lämnats i internrevisionsenkäten.

ESV har även erhållit en sammanställning från Riksrevisionen avseende de granskningar som utförts av internrevisionen vid myndigheterna under 2008. Se mer om detta under avsnitt 3.3.1.

3.3.1 Inhämtade uppgifter från Riksrevisionen

ESV har på samma sätt som under tidigare år tagit del av det material i Riksrevisionens (RiR) akter som handlar om internrevision. Materialet blir inte offentligt förrän revisionsberättelsen för året har avlämnats och akterna har stängts. Det innebär att ESV inte kan ta del av materialet tidigare än i maj månad. Det material som ESV har haft tillgång till avser därför revisionsåret 2008.

Vid en jämförelse med det material för 2007 som ESV har fått ta del av tidigare så kan konstateras att det finns mer material för 2008 som avser internrevision. Framförallt har det blivit tydligare i vilken utsträckning RiR samverkar med internrevisionsfunktionerna. Vi har av materialet kunnat konstatera att RiR träffar internrevisorer och tar del av planering och rapportering på i stort sett alla internrevisionsmyndigheter. I de få fall där så inte sker så har myndighetens internrevision i de flesta fall varit nystartad. För den övervägande delen av internrevisionsfunktionerna genomför RiR en bedömning i någon form av funktionens oberoende, professionalism och kompetens, vanligtvis med hjälp av det granskningsprogram som RiR har tagit fram. Det förekommer mycket sällan att RiR har gjort den bedömningen att internrevisionsfunktionen inte uppfyller kraven för att RiR ska kunna förlita sig på funktionens arbete. Av materialet att döma verkar det dock inte vara lika vanligt att RiR gör en mer ingående bedömning av internrevisionens arbete genom att gå igenom granskningsdokumentation.

Granskningsprogrammet omfattar även en bedömning av i vilken utsträckning RiR kan använda granskningar som internrevisionen kommer att genomföra under året

som underlag för RiR:s revisionsberättelse. I de flesta fall så anger RiR att man använder sig av internrevisionens arbete som en informationskälla. I något färre fall kan man av RiR:s dokumentation utläsa att man till någon del använder sig av internrevisionens arbete för sitt uttalande om årsredovisningen.

ESV drar slutsatsen att RiR:s intresse för internrevisionens verksamhet har ökat jämfört med 2007. Av dokumentationen att döma verkar det även som om RiR i större utsträckning strävar efter att använda sig av internrevisionens arbete. ESV tycker att det är mycket positivt och har förhoppningen att den här trenden ska fortsätta under kommande år.

I den mån det har varit möjligt har vi kvalitetssäkrat myndigheternas uppgifter i självdeklarationen mot de uppgifter som har funnits i RiR:s akter.

3.3.2 Inhämtade uppgifter från extern kvalitetssäkring av internrevisionsfunktionen

Internrevisionen ska enligt god internrevisionssed omfattas av ett program för kvalitetssäkring och kvalitetsförbättring. Kvalitetsprogrammet ska inkludera både intern och extern kvalitetsbedömning. Den externa bedömningen ska genomföras minst en gång vart femte år av kvalificerad extern oberoende granskare och syftar till att utvärdera i vilken omfattning som internrevisionen bedriver sin verksamhet i enlighet med the Institute of Internal Auditors Standards (internationellt accepterade riktlinjer för yrkesmässig internrevision) och Code of Ethics (yrkesetisk kod). Internrevisionen inom svenska myndigheter ska bedriva sin verksamhet i överensstämmelse med internrevisionsförordningen inklusive föreskrifter och allmänna råd, lagar, förordningar och övriga regeringsbeslut, samt för utfyllande tolkning internationellt accepterade riktlinjer för yrkesmässig internrevision och yrkesetisk kod.

Sedan 2006 har sammanlagt 25 myndigheter genomfört en extern kvalitetssäkring av internrevisionen. Under 2009 genomfördes fem externa kvalitetssäkringar (fem under 2006, sex under 2007 och nio under 2008). Två av kvalitetssäkringarna under 2009 har utgjorts av en självutvärdering med extern validering. Två av de externa kvalitetssäkringarna som genomförts under 2009 har avsett myndigheter med ensamrevisorer. ESV har endast kunnat ta del av fyra rapporter från de externa bedömningarna eftersom det i ett fall inte fanns en definitiv rapport tillgänglig vid rapporteringstidpunkten för ESV:s rapport.

Ett problem som ESV har identifierat i samband med de externa kvalitetssäkringar som genomförts är att det inte tydligt framgår av dokumentationen att avstämning

mot internrevisionsförordningen med föreskrifter och allmänna råd sker som en del i kvalitetssäkringen. Det förekommer att det anges i inledningen att en sådan avstämning har gjorts men utan att det på något sätt finns dokumenterat i övrigt. Visserligen bygger vårt svenska regelverk till stora delar på the Institute of Internal Auditors Standards men ESV anser ändå inte att det är tillfredsställande att det inte sker någon direkt och tydlig utvärdering av internrevisionernas efterlevnad av internrevisionsförordningen med föreskrifter och allmänna råd i samband med den externa kvalitetssäkringen. ESV avser att titta på frågan under 2010 och komma med ett förslag på hur den kan hanteras.

Av den sammanfattande bedömningen från de externa kvalitetssäkringarna avseende 2009 framgår i samtliga fyra fall, där ESV tagit del av definitiv rapport, att internrevisionernas verksamhet står i överensstämmelse med IIA:s Riktlinjer samt att internrevisorerna har utfört sitt arbete i enlighet med IIA:s yrkesetiska kod. I rapporterna från de externa kvalitetssäkringarna har dock ett antal förbättringsområden hos internrevisionen vid de berörda myndigheterna identifierats. De förbättringsområden och rekommendationer som behandlas i rapporterna är bland annat:

- ***Internrevisionens riktlinjer***; Upprätta riktlinjer där internrevisionens syfte, befogenhet, ansvar samt gransknings- och rådgivningstjänsterna karaktär uttalas. Förtydliga riktlinjerna för internrevisionen vad gäller definition av internrevisionens roll och ansvar, göra en regelbunden uppdatering av internrevisionens riktlinjer.
- ***Internrevisionens riskanalys***; Vidareutveckla planerings- och uppstartsprocessen genom att involvera ansvariga chefer, ökad input från GD, avdelningschefer med flera i samband med internrevisionens planering, bättre avspeglning av myndighetens riskanalys och verksamhetsplan i internrevisionens riskanalys. Beakta risk för oegentligheter i riskanalys, förbättra kopplingen mellan riskanalys och revisionsplan.
- ***Internrevisionens revisionsplan***; Beakta risk för oegentligheter i revisionsplanen, gör revisionsplanen mer detaljerad, visa det samlade resursbehovet för att genomföra planen. Utöka samordning med externa leverantörer av säkringstjänster (till exempel Riksrevisionen) vad avser planering och rapportering.
- ***Internrevisionens granskningar***; Formulera bättre målsättningar för granskningsprojekt, beakta risk för oegentligheter i granskningsplaner/program.

- **Internrevisionens dokumentation;** Tydligare och enklare dokumentation av resultatet av analyser och utvärderingar, fastställ riktlinjer för tillgång till dokumentation över arbete genomfört av externa konsulter, utarbeta regler för arkivering.
- **Internrevisionens rapportering;** Identifiera och rapportera grundläggande orsaker till brister som noterats i samband med granskningen och komma överens med den som granskas om lämpliga åtgärder, införa en övergripande slutsats i form av en bedömning i enskilda granskningsprojekt, utveckla och förenkla rapporteringen, införa en journal över statusen på internrevisionens rekommendationer, upprätta en årsrapport över utfört arbete till myndighetsledningen.
- **Internrevisionens stöd till myndighet och ledning;** Utveckla internrevisionens samarbete med myndighetens styrelse, i granskningsprojekt och rådgivningsuppdrag bör funktionen vara mer proaktiv t.ex. inom områdena Ledning och Riskhantering. Proaktivitet innebär i detta sammanhang att stödja organisationen genom rådgivning för att sätta igång processer för förbättringar.
- **Kvalitetssäkring;** Införa ett dokumenterat kvalitetssystem för internrevisionen, införa kundundersökningar, genomföra en dokumenterad utvärdering av granskningsprojekten, införa ny tidredovisningsmodell som medger att internrevisionen kan genomföra en bättre uppföljning av utfallet gentemot planeringen, dokumentera rutiner för rapportering av intern och extern kvalitetssäkring.
- **Oberoende och objektivitet;** Controlleruppgifter utförda av internrevisionen bör överföras till ekonomiavdelningen. I en myndighet (styrelsemyndighet) leds internrevisionen av en chef som är administrativt placerad under myndighetschef. Uppdraget uppgår tidsmässigt till ca 30 % . Granskningarna ska enligt styrelsens beslut utföras av externa konsulter. Utöver uppdraget inom internrevisionen ingår internrevisionschefen i staben och arbetar med organisations- och styrningsfrågor, remisser med mera och är i den rollen underställd förvaltningschefen. Situationen med två olika roller inom myndigheten och att vara underställd två olika chefer innebär risk för intressekonflikter med påverkan på oberoende och objektivitet – eller att det inom organisationen kan uppfattas så. Rekommendationen från den externa kvalitetssäkraren var att internrevisionschefens olika ansvar och uppgifter vid myndigheten tydliggörs för styrelsen och ledningen. Det kan till exempel ske

i revisionsplanen och/eller Internrevisionens årsrapport. Rutinen för en sådan rapportering bör läggas fast i riktlinjerna för internrevisionen.

3.4 Fortsatt utveckling av redovisningen

Erfarenheterna från denna fjärde årliga rapport om den statliga internrevisionen ger underlag för en fortsatt utveckling av metoden och mätområdena för att lämna kommande redovisningar till regeringen.

Relativ poäng per myndighet för 2009, 2008 och 2007 redovisas i bilaga 3.

Under 2010 har ESV för avsikt att göra en översyn av självdeklarationen och överväga hur den kan ytterligare kvalitetssäkras.

3.5 Undantagna myndigheter från ESV:s analys av frågor om regelefterlevnaden

ESV har vid bedömning av frågorna som avser regelefterlevnad (1-10) beslutat att inte beakta sex myndigheters svar vid analysen av dessa frågor. Fem av dessa är myndigheter som efter beslut från regeringen ska ha inrättat internrevision under 2009 (Internationella programkontoret, Kammarkollegiet, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Tillväxtverket samt Transportstyrelsen). Den sjätte myndigheten Finansinspektionen har tidigare haft krav på internrevision men har haft undantag från kravet på anställd internrevisionschef. Samtliga 6 myndigheter har anställt internrevisionschef under 2009. Anställningsdatum för internrevisionscheferna varierar från januari 2009 till december 2009.

Frågorna som avser regelefterlevnad (1-10) bygger på att internrevisionen har utfört internrevision under ett helt ”revisionsår” vilket bland annat innebär följande moment: upprätta riktlinjer, riskanalys och revisionsplan, genomföra och rapportera granskningar, upprätta årsrapport. Eftersom ovanstående myndigheter har anställt sina internrevisionschefer vid skilda tidpunkter under 2009 har man hunnit olika långt avseende utförda internrevisionsaktiviteter. ESV:s bedömning är att analysen av frågorna som avser regelefterlevnaden inte blir rättvisande om dessa myndigheter ingår i bedömningsunderlaget. ESV anser dock att en översiktlig beskrivning av hur de 6 myndigheterna har inrättat sin internrevision under 2009 bör vara av intresse för regeringen. En beskrivning av detta framgår nedan.

Organisering och samordning

Av de sex myndigheterna har en myndighet två anställda internrevisorer medan de övriga fem myndigheterna har en anställd internrevisor. I två av dessa sex myndigheter är internrevisionsfunktionen samordnad, det vill säga att internrevisionchefen är anställd på deltid i mer än en myndighet.

Internrevisionens resurser

I fyra myndigheter är internrevisionschefen anställd på heltid, i två myndigheter till 20-25 %. I de myndigheter (Finansinspektionen och Internationella programkontoret) där internrevisionschefen är anställd på deltid är personen även internrevisionschef i en annan myndighet (Riksbanken respektive Statens skolverk).

Finansinspektionen har, enligt uppgift, för avsikt att från och med 2010 även köpa in övriga internrevisionstjänster uppgående till 75 % av en heltidstjänst från Riksbanken. Under året har myndigheten köpt in granskningstjänster från en privat revisionsbyrå.

Två av myndigheterna (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och Tillväxtverket) har tillkommit genom ombildning av andra internrevisionsmyndigheter. Internrevisionsfunktionerna har följt med in i de nya myndigheterna. I dessa myndigheter har även verksamheter från andra myndigheter lagts till.

De övriga två myndigheterna (Kammarkollegiet och Transportstyrelsen) rekryterade sina internrevisorer externt respektive internt.

Nedlagd tid inom internrevisionen

Totalt nedlagd tid och fördelningen av den nedlagda tiden på planering, granskning, rådgivning och kompetensutveckling varierar hos de olika myndigheterna beroende på bland annat när internrevisionschefen blivit anställd under året, internrevisorns arbetstid (heltid/deltid), kompetens, erfarenhet av revision, erfarenhet av statlig verksamhet samt kunskap om myndighetens verksamhet. Lägst totalt nedlagd tid, drygt 300 timmar hade Finansinspektionen och Internationella programkontoret. Finansinspektionen anställde internrevisionschef först i december 2009 men har även anlitat konsulter under året. Internationella programkontoret inrättade internrevisionen under juni 2009. För övriga fyra myndigheter varierar nedlagd tid från 1200 till 2800 timmar. Lägst nedlagd tid på granskning har Internationella programkontoret (drygt 100 timmar).

Slutsats

De sex myndigheterna har anställt sina internrevisionschefer vid skilda tidpunkter under 2009. Fem av myndigheterna har en anställd internrevisor. De anställda internrevisorernas arbetstid varierar från 20 till 100 %. I två av myndigheterna är internrevisionen samordnad med en annan myndighet. Total nedlagd tid och fördelningen av den nedlagda tiden på planering, granskning, rådgivning och kompetensutveckling varierar hos de olika myndigheterna beroende på bland annat när internrevisionschefen blivit anställd under året, internrevisorns arbetstid (heltid/deltid) och om externa konsulter har anlåtats. För två av myndigheterna kan ESV konstatera att förutsättningarna för att bedriva en internrevision under 2009 varit låga. I den ena myndigheten anställdes internrevisionschefen i slutet av året. Under året har dock myndigheten anlutat konsulter (357 timmar). I den andra myndigheten anställdes internrevisionschefen i juni på 25 %. Total nedlagd tid på revision var 290 timmar.

4 Resultat av den årliga internrevisionsenkäten

4.1 Inledning

Resultatet av ESV:s analys och bedömning av myndigheternas lämnade uppgifter i internrevisionsenkäten kan visa på avvikelser från god internrevisionsledning som både berör det ansvar som ligger på styrelsen och det ansvar som ligger på chefen för internrevisionen enligt myndighetsförordningen och internrevisionsförordningen. Resultatet kan också ge underlag för ESV att vidta åtgärder inom området internrevision för att säkerställa att den statliga internrevisionen agerar och verkar i enlighet med god sed. Resultatet av ESV:s analys och bedömning framgår enligt följande:

- ESV:s analyser och bedömningar av internrevisionens regelefterlevnad, avsnitt 4.2.
- ESV:s analys av internrevisionens resurser och hur de används, avsnitt 4.3.
- ESV:s analys av internrevisionens kompetens och erfarenhet, avsnitt 4.4.
- ESV:s analys av internrevisionens samordning samt medverkan i internationellt arbete, avsnitten 4.5-4.6.
- ESV:s analys av internrevisionens rådgivning avseende Förordning om intern styrning och kontroll, avsnitt 4.7.
- ESV:s genomförda och planerade åtgärder, avsnitt 4.8.

4.2 Analys och bedömning av internrevisionens regelefterlevnad

Genom de svar som ges på frågorna som avser regelefterlevnad (1-10) kan en beräkning ske av en relativ poäng per fråga gemensamt för alla myndigheterna. Vidare kan också en relativ poäng per myndighet beräknas. Relativa poäng anger hur många poäng som är uppnådda i förhållande till hur många poäng som skulle vara möjliga att uppnå. Av bilaga 4 framgår hur relativ poäng beräknas.

Myndigheternas svar på frågorna 1-10 i internrevisionsenkäten har resulterat i en genomsnittlig relativ poäng per fråga för samtliga myndigheter 2009, 2008 samt 2007. Antalet svar per kriterium och svarsalternativ framgår av bilaga 2. Av bilaga 3 framgår relativ poäng per myndighet för 2009, 2008 och 2007.

I sammanställningen nedan av relativ poäng per fråga har de 6 myndigheter undantagits som beskrivits i avsnitt 3.5.

Fråga	Relativ poäng			
	2009	2008	2007	
1	Har myndigheten inrättat en internrevision i enlighet med Internrevisionsförordningen?	0,991	0,966	0,943
2	Har internrevisionen tillfredsställande oberoende och objektivitet?	0,971	0,989	0,977
3	Har internrevisionen genomfört gransknings- och rådgivningsuppdragen med tillfredsställande kompetens och erfarenhet?	1,000	0,989	0,977
4	Har internrevisionen ett tillfredsställande program för intern och extern kvalitetssäkring?	0,500	0,500	0,640
5	Har internrevisionen en tillfredsställande styrning för att uppnå en effektiv verksamhet?	0,991	0,977	0,955
6	Har internrevisionens verksamhet varit inriktad på att utifrån en analys av verksamhetens risker granska om ledningens interna styrning och kontroll, med en rimlig säkerhet, är utformad så att myndighetens verksamhet bedrivs effektivt, enligt gällande rätt och de förpliktelser som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen, att den redovisas på ett tillförlitligt och rättvisande sätt samt att myndigheten hushållar väl med statens medel?	0,981	0,977	0,943
7	Har internrevisionen på ett tillfredsställande sätt planerat varje gransknings- och rådgivningsuppdrag?	0,991	1,000	0,977
8	Har internrevisionen på ett tillfredsställande sätt samlat och bevarat den information som styrker förslagen till förbättringar?	0,981	1,000	0,966
9	Har internrevisionen på ett tillfredsställande sätt kommunicerat resultatet av uppdragen?	1,000	1,000	0,989
10	Har internrevisionen följt upp förslagen till åtgärder?	0,972	0,989	0,852

Genomsnittlig (aritmetiskt medelvärde) relativ poäng för frågorna 1-10 är 0,938 för 2009 vilket är en försämring jämfört med 2008 (0,939) och en förbättring jämfört med 2007 (0,922). Vid en jämförelse av regelefterlevnaden för år 2009 med 2008

kan noteras att det har skett förbättring inom fyra frågeområden, försämring inom fyra frågeområden och oförändrat resultat inom två frågeområden. Förändringarna är relativt små.

En analys av respektive fråga 1-10 framgår i de följande tio avsnitten 4.2.1-4.2.10 nedan.

4.2.1 Inrättad internrevision

”Myndigheten har inrättat en internrevision i enlighet med Internrevisionsförordningen (2006:1228).”

Genomsnittlig relativ poäng för hela gruppen av myndigheter är 0,991 vilket är en förbättring jämfört med 2008 (0,966) och 2007 (0,943).

Under 2009 är det 61 myndigheter som ska ha en inrättad internrevision och därmed tillämpa internrevisionsförordningen efter beslut från regeringen. Två myndigheter har fått undantag från att lämna svar på ESV:s enkät. Det gäller Statistiska centralbyrån eftersom myndigheten haft undantag från kravet att tillämpa internrevisionsförordningen (2006:1228) under 2009 samt Premiepensionsmyndigheten eftersom myndigheten avvecklades per 31 december 2009. Det är därmed 59 myndigheter som har svarat på ESV:s enkät.

När de sex myndigheter som beskrivs i avsnitt 3.5. är borträknade är det således 53 myndigheter som ingår i analysen och som har fått en relativ poäng.

Samtliga 53 myndigheter som ingår i analysen har för 2009 uppgivit att internrevisionen leds av en chef. Samtliga myndigheter har uppgivit att denne är anställd i myndigheten.

52 av myndigheterna har angivit att det finns ett myndighetsbeslut på tillsättningen av internrevisionens chef. Totalförsvarets forskningsinstitut har uppgivit att myndighetsbeslut saknas.

Slutsats

ESV gör bedömningen att samtliga myndigheter, med undantag för en, har inrättat en internrevision i enlighet med Internrevisionsförordningen. Totalförsvarets forskningsinstitut har uppgivit att myndighetsbeslut saknas för 2009, liksom för 2008 och 2007. ESV anser att Totalförsvarets forskningsinstitut bör se till att det finns myndighetsbeslut på tillsättningen av internrevisionens chef.

4.2.2 Oberoende och objektivitet

”Internrevisionen har en tillfredsställande oberoende och objektivitet.”

Genomsnittlig relativ poäng för hela gruppen av myndigheter är 0,971 vilket är en liten försämring jämfört med 2008 (0,989) och 2007 (0,977). Försämringen beror på att det är två nej i år jämfört med ett nej förra året på frågan om internrevisionen är administrativt placerad direkt under myndighetens chef. Vidare beror försämringen på att det är ett nej i år jämfört med inget nej förra året på frågan om internrevisionen är fristående från den operativa verksamheten.

Samtliga myndigheter, utom Försvarmakten och Kungliga Tekniska Högskolan, har uppgivit att internrevisionen är administrativt placerad direkt under myndighetens chef.

Samtliga myndigheter har svarat ja på frågan om internrevisionen är fristående från den operativa verksamheten.

I de externa kvalitetssäkringar som har utförts under 2009 har i en myndighet (Luleå tekniska universitet) framkommit att internrevisionen leds av en chef som är administrativt placerad under myndighetschef (rektor). Uppdraget som internrevisionschef uppgår tidsmässigt till ca 30 %. Granskningarna ska enligt styrelsens beslut utföras av externa konsulter. Utöver uppdraget inom internrevisionen ingår internrevisionschefen i universitetsstaben och arbetar med organisations- och styrningsfrågor, remisser med mera och är i den rollen underställd förvaltningschefen. Situationen med två olika roller inom myndigheten och att vara underställd två olika chefer innebär enligt den externa kvalitetssäkraren risk för intressekonflikter med påverkan på oberoende och objektivitet – eller att det inom organisationen kan uppfattas så. Rekommendationen från den externa kvalitetssäkraren var att internrevisionschefens olika ansvar och uppgifter vid myndigheten tydliggörs för styrelsen och ledningen. Det kan till exempel ske i revisionsplanen och/eller Internrevisionens årsrapport. Rutinen för en sådan rapportering bör läggas fast i riktlinjerna för internrevisionen. ESV håller med den externa kvalitetssäkraren om att internrevisionschefens olika ansvar och uppgifter vid myndigheten bör tydliggöras för styrelsen och ledningen. ESV anser dock att detta inte är tillräckligt. ESV anser att det inte är överensstämmande med kraven i internrevisionsförfordningen att internrevisionschefen har två olika roller inom myndigheten. ESV:s uppfattning är att internrevisionen inte är fristående från den operativa verksamheten. Därmed finns det en risk för att kravet på att internrevisionens oberoende och objektivitet inte uppfylls.

På frågorna om internrevisionen varit föredragande av resultatet av granskningen till myndighetens ledning och om internrevisionen självständigt föreslagit och genomfört granskningsuppdragen har samtliga myndigheter svarat ja.

Inte i något fall uppges internrevisionen i ett granskningsuppdrag ha bedömt verksamhet som föredragande internrevisor under närmast föregående tolv månaders period har varit ansvarig för. Ingen uppger sig heller att ha lämnat råd i samband med rådgivningsuppdrag där inte internrevisionens oberoende och objektivitet har kunnat säkerställas.

Alla myndigheter har uppgivit att internrevisionen har fått tillgång till den information som internrevisionen behöver för att utföra ett uppdrag.

Slutsats

ESV gör bedömningen att den statliga internrevisionen, trots en något lägre relativ poäng, har en tillfredsställande oberoende och objektivitet för att kunna utföra sin verksamhet i enlighet med god internrevisionssed och god internrevisorssed. När det gäller Luleå tekniska universitet anser inte ESV att det är överensstämmande med kraven i internrevisionsförordningen att internrevisionschefen har två olika roller inom myndigheten. ESV:s uppfattning är att internrevisionen inte är fristående från den operativa verksamheten. Därmed finns det en risk för att kravet på att internrevisionens oberoende och objektivitet inte uppfylls. Försvarsmakten och Kungliga Tekniska Högskolan har uppgivit att internrevisionen inte är administrativt placerad direkt under myndighetens chef.

4.2.3 Kompetens och erfarenhet

”Internrevisionen har genomfört gransknings- och rådgivningsuppdragen med tillfredsställande kompetens och erfarenhet.”

Genomsnittlig relativ poäng för hela gruppen av myndigheter är 1,0 vilket är en förbättring jämfört med 2008 (0,989) och 2007 (0,977).

Alla myndigheter har uppgivit att de har haft tillräcklig kompetens (eller köpt tjänster eller samordnat med annan myndighet) för att kunna genomföra granskningsuppdragen i revisionsplanen.

Alla myndigheter har svarat att de har haft tillräcklig kompetens (eller köpt tjänster eller samordnat med annan myndighet) för att kunna bedöma förhållanden inom myndighetens verksamhet som kan vara förtroendeskadliga för myndigheten vid utförandet av ett granskningsuppdrag.

Av myndigheterna har 91 % uppgivit att de har haft tillräcklig kompetens (eller köpt tjänster eller samordnat med annan myndighet) om risker och kontroller i myndighetens IT-stödda informationssystem för att kunna utföra granskningsuppdragen. Resterande 9 % har svarat att något sådan granskning inte har varit aktuell.

Alla myndigheter har svarat att deras medarbetare årligen deltar i kompetensutveckling för att bibehålla och utveckla sin kompetens och erfarenhet. I enlighet med lämnade uppgifter från myndigheterna avseende tid för kompetensutveckling uppgår deltagandet i genomsnitt till drygt 70 timmar per år och internrevisor. Detta ligger även väl i linje med vad IIA kräver för att internrevisorer ska få behålla sina certifieringar inom internrevision.

Samtliga myndigheter har svarat att de har haft tillräcklig kompetens (eller köpt tjänster eller samordnat med annan myndighet) för att kunna bedöma risker i myndighetens verksamhet och att internrevisionschefen har haft den kompetens som behövs för att kunna fullgöra internrevisionens uppgifter i enlighet med internrevisionsförordningen.

Slutsats

ESV gör bedömningen att den statliga internrevisionen har en tillfredsställande kompetens och erfarenhet för att genomföra gransknings- och rådgivningsuppdragen.

4.2.4 Kvalitetssäkring

”Internrevisionen har ett tillfredsställande program för intern och extern kvalitetssäkring.”

Genomsnittlig relativ poäng för hela gruppen av myndigheter är 0,5 vilket är oförändrat jämfört med 2008 (0,5) men lägre jämfört med poängen för 2007 (0,64).

Orsaken till den oförändrat låga poängen beror huvudsakligen på frågan om internrevisionen fortlöpande genomför självutvärderingar och blivit bedömd av andra med kunskap om internrevision och på frågan om internrevisionen varit föremål för en extern bedömning under den senaste femårsperioden.

Under 2009 har fem myndigheter genomfört en extern bedömning. Sedan 2006 har sammanlagt 25 myndigheter genomfört en extern kvalitetssäkring av internrevisionen.

På frågan om internrevisionen genomfört fortlöpande interna granskningar av internrevisionsverksamheten har 45 (29) myndigheter (vilket motsvarar 85 % av myndigheterna) uppgivit att de genomfört sådana granskningar under året. 8 (14) myndigheter har uppgivit Nej på detta kriterium. Av dessa utgörs samtliga av ensamrevisorer.

På frågan om internrevisionen fortlöpande genomfört självutvärderingar och blivit bedömd av andra med kunskap om internrevision har 30 myndigheter (vilket motsvarar 57 % av myndigheterna) uppgivit att så är fallet. Antalet myndigheter är oförändrat jämfört med 2008. Under 2009 har 23 myndigheter angett att de inte genomfört detta, vilket är 10 fler jämfört med föregående år.

Samtliga myndigheter som genomfört en extern kvalitetssäkring har enligt uppgift informerat styrelsen eller myndighetschefen om resultatet av bedömningen.

Slutsats

Sammanfattningsvis kan noteras att 85 % av myndigheterna uppger att de genomför interna kvalitetssäkringar i form av fortlöpande interna granskningar och 57 % genom självutvärderingar. Siffran på 85 % kan dock ifrågasättas. Enligt ESV råder osäkerhet om vad intern kvalitetssäkring är, vilka delar den ska innehålla och hur man som ensamrevisorer kan arbeta med intern kvalitetssäkring. Detta har bland annat framkommit vid ESV:s kontakter med internrevisorer. ESV kommer under 2010 klargöra vad ett program för intern kvalitetssäkring (fortlöpande kvalitetskontroll och självutvärdering) bör innefatta.

Vad gäller den externa kvalitetssäkringen så utvecklas antalet genomförda kvalitetssäkringar positivt. Av de 53 myndigheterna har nu knappt 50 % genomfört en extern kvalitetssäkring.

4.2.5 Styrning av internrevisionen

”Internrevisionen har en tillfredsställande styrning för att uppnå en effektiv verksamhet.”

Genomsnittlig relativ poäng för hela gruppen av myndigheter är 0,991 vilket är en förbättring jämfört med 2008 (0,977) och 2007 (0,955).

Samtliga myndigheter har svarat ja på frågan om myndighetens chef har beslutat om en revisionsplan för internrevisionens granskningsuppdrag och rådgivningsuppdrag. I det fall det funnits större ändringar i revisionsplanen har myndighetens ledning beslutat om dem.

Samtliga myndigheter, utom en (Luleå tekniska universitet), har uppgivit att myndighetens ledning har fastställt riktlinjer för internrevisionen.

Slutsats

ESV bedömer att den statliga internrevisionen i nästan samtliga fall har en tillfredsställande styrning. I samtliga myndigheter har myndighetens ledning beslutat om en revisionsplan för internrevisionens gransknings- och rådgivningsuppdrag. I samtliga myndigheter, utom en (Luleå tekniska universitet), har myndighetsledningen fastställt riktlinjer för internrevisionen. Myndighetsledningen för Luleå tekniska universitet bör fastställa riktlinjer för internrevisionen.

4.2.6 Inriktning

”Har internrevisionens verksamhet varit inriktad på att utifrån en analys av verksamhetens risker granska om ledningens interna styrning och kontroll, med en rimlig säkerhet, är utformad så att myndighetens verksamhet bedrivs effektivt, enligt gällande rätt och de förpliktelser som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen, att den redovisas på ett tillförlitligt och rättvisande sätt samt att myndigheten hushållar väl med statens medel?”

Genomsnittlig relativ poäng för hela gruppen av myndigheter är 0,981 vilket är en förbättring jämfört med 2008 (0,977) och 2007 (0,943).

Samtliga myndigheter har svarat ja på frågan om internrevisionen har granskat och lämnat förslag till förbättringar av myndighetens process för intern styrning och kontroll.

Samtliga myndigheter har svarat att riskanalysen som ligger till grund för internrevisionens verksamhet omfattar all verksamhet som myndigheten bedriver och ansvarar för samt att riskanalysen ligger till grund för förslag till granskningsuppdrag i revisionsplanen.

Samtliga myndigheter, utom två, har svarat att internrevisionen har fastställt arbetssätt och processer för att säkerställa att interrevisionen utförs i enlighet med god sed. De två myndigheter som har svarat nej har uppgivit att arbetssätt och processer är under utveckling.

Samtliga myndigheter, utom en, uppger att internrevisionen har delat information och sökt samordna aktiviteter med andra interna och externa leverantörer av gransknings- och rådgivningstjänster. Den myndighet som inte svarat ja uppger att förhållandet inte har varit aktuellt för dem.

Slutsats

ESV bedömer att internrevisionens verksamhet har varit inriktad på att utifrån en analys av verksamhetens risker granska om ledningens interna styrning och kontroll, med en rimlig säkerhet, är utformad så att myndighetens verksamhet bedrivs effektivt, enligt gällande rätt och de förpliktelser som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen, att den redovisas på ett tillförlitligt och rättvisande sätt samt att myndigheten hushållar väl med statens medel.

4.2.7 Planera uppdrag

”Internrevisionen har på ett tillfredsställande sätt planerat varje gransknings- och rådgivningsuppdrag.”

Genomsnittlig relativ poäng för hela gruppen av myndigheter är 0,991 vilket är en försämring jämfört med 2008 (1,0) men en förbättring jämfört med 2007 (0,977). Försämringen beror på att det är ett nej i år jämfört med ett E/T förra året på frågan om internrevisionen har för varje gransknings- och rådgivningsuppdrag utarbetat ett arbetsprogram för att nå målen utifrån de risker som har identifierats.

Samtliga myndigheter har svarat ja på frågorna att de formulerat mål för varje uppdrag, bedömt vilken omfattning uppdraget behöver ha för att nå målen samt för varje uppdrag beräknat vilka resurser som krävs för att nå målen. Alla myndigheter, utom en, har svarat ja på frågan om internrevisionen i varje gransknings- och rådgivningsuppdrag har utarbetat ett arbetsprogram för att nå målen utifrån de risker som har identifierat. Affärsverket Svenska Kraftnät har svarat nej med motiveringen att man hittills inte bedömt det som nödvändigt.

Slutsats

ESV noterar att god regelefterlevnad finns och myndigheterna därmed på ett tillfredsställande sätt planerat varje gransknings- och rådgivningsuppdrag.

4.2.8 Utföra uppdrag

”Internrevisionen har på ett tillfredsställande sätt samlat och bevarat den information som styrker förslagen till förbättringar.”

Genomsnittlig relativ poäng för hela gruppen av myndigheter är 0,981 vilket är en försämring jämfört med 2008 (1,0) men en förbättring jämfört med 2007 (0,966). Försämringen beror på att det finns en ny fråga i år avseende om myndigheten har samlat och bevarat dokumentation från utfört arbete av konsulter. 26 myndigheter har svarat Ja, 2 nej och 25 E/T.

Samtliga myndigheter har svarat ja på frågorna att de för samtliga uppdrag har identifierat och dokumenterat den information som behövs för att nå uppdragets mål. Samtliga myndigheter har även svarat ja på frågan om de arkiverat sina ärenden när uppdragen har avslutats.

Två myndigheter (Kriminalvården och Luleå tekniska universitet) har inte samlat och bevarat dokumentation från de uppdrag som har genomförts av anlitade konsulter. 49 % har svarat att de samlar och bevarar dokumentationen från konsulter medan 47 % har svarat E/T på frågan.

Slutsats

ESV noterar att regelefterlevnaden är god och myndigheterna därmed på ett tillfredsställande sätt samlat och bevarat den information som styrker förslagen till förbättringar.

Två myndigheter (Kriminalvården och Luleå tekniska universitet) har inte samlat och bevarat dokumentation från de uppdrag som har genomförts av anlitade konsulter. ESV anser att myndigheter som anlitat konsulter själva måste samla och bevara dokumentationen genom att begära in dokumentation från konsulten.

4.2.9 Kommunicera resultatet

”Internrevisionen har på ett tillfredsställande sätt kommunicerat resultatet av uppdragen.”

Genomsnittlig relativ poäng för hela gruppen av myndigheter är 1,0 vilket är ett oförändrat resultat jämfört med 2008 (1,0) men en förbättring jämfört med 2007 (0,989).

Samtliga myndigheter har svarat ja på frågorna att de kommunicerat iakttagelser och rekommendationer med de berörda parterna, att de har rapporterat resultatet av granskning och rådgivning till myndighetens ledning samt att de minst en gång per år avgivit en rapport över revisionsårets samlade iakttagelser och rekommendationer ställd till myndighetens ledning.

Knappt hälften av myndigheterna har svarat att man har informerat alla berörda i det fall en rapport över ett gransknings- eller rådgivningsuppdrag innehåller ett senare upptäckt förhållande av betydelse (iakttagelse) som är av betydelse för rekommendationerna. Drygt hälften av myndigheterna har svarat att situationen inte har uppkommit.

På frågan om internrevisionen varit utförd med avvikelser från god sed har 85 % av myndigheterna svarat att de inte gjort några avvikelser från god sed under året. I de fall avvikelse har skett från god sed har internrevisionen informerat ledningen.

På frågan om internrevisionen har upplyst om när man varit förhindrad att ta del av information som den behövt för att fullgöra ett uppdrag svarar 87 % att förhållandet inte har varit aktuellt medan övriga angivit att man upplyst om förhållandet och angivit hur detta har begränsat granskningen.

Slutsats

ESV noterar att full regelefterlevnad finns och att myndigheterna därmed på ett tillfredsställande sätt kommunicerat resultatet av uppdragen.

4.2.10 Följa upp resultatet

”Internrevisionen har följt upp förslagen till åtgärder.”

Genomsnittlig relativ poäng för hela gruppen av myndigheter är 0,972 vilket är en försämring jämfört med 2008 (0,989) men en förbättring jämfört med 2007 (0,852). Försämringen beror på att en myndighet i år har svarat nej på frågan om internrevisionen informerat ledningen om den risk som följer av om de förslag internrevisionen rekommenderat inte accepteras.

Samtliga myndigheter, utom en, har svarat ja på frågan om myndighetsledningen har beslutat om åtgärder med anledning av internrevisionens rapportering. Den myndighet som svarat nej har angivit att på grund av chefs- och rutinbyte har beslut ännu inte fattats för samtliga revisioner genomförda under 2009.

Samtliga myndigheter, utom två, har svarat att internrevisionen har följt upp de åtgärder som myndighetsledningen beslutat om med anledning av internrevisionens rapportering. För de två myndigheter som svarat att frågan inte varit tillämplig har det inte gått tillräckligt lång tid för att följa upp åtgärderna.

På frågan om internrevisionen informerat ledningen om den risk som följer av om de förslag internrevisionen rekommenderat inte accepteras har samtliga myndigheter, utom en, svarat ja (71 %) eller att frågan inte har varit tillämplig (26 %). Den myndighet som har svarat nej säger att internrevisionen endast delvis har lämnat sådan information.

På frågan om det i den årliga rapporten till myndighetsledningen ingår en återrapportering av hur internrevisionens iakttagelser och rekommendationer från tidigare år har tagits om hand av myndigheten svarar 93 % ja på frågan. Tre

myndigheter har inte varit verksamma tillräckligt länge och har därför svarat att frågan inte varit aktuell. Statens Institutionsstyrelse har svarat att en sådan återrapportering saknas. Internrevisionen vid Statens Institutionsstyrelse inrättades juli 2008 vilket innebär att de inte har varit verksamma tillräckligt länge för att uppfylla kravet.

Slutsats

Sammanfattningsvis kan noteras att myndigheternas internrevisioner i huvudsak har följt upp förslagen till åtgärder.

4.3 Internrevisionens resurser och hur de används

För år 2009 uppgick antalet årsarbetskrafter till 134 (124 för 2008) varav 6 årsarbetskrafter upphandlats.

Antalet årsarbetskrafter för 2009, inklusive köpta tjänster, för internrevisionen fördelar sig enligt följande:

	2009	2008	2007
– Chef för internrevisionen	53	46	41
– Revisor	61	59	62
– Revisorsassistent	5	3	5
– Revisor som är specialist	9	9	15
– Köpta tjänster	6	7	(*)
Summa	134	124	123

(*) Köpta tjänster särredovisades inte för 2007. Anledningen till att ”Revisor som specialist” har förändrats så kraftigt mellan 2007 och 2008 är att det för 2007 ingick konsulter i de 15 årsarbetskräfterna.

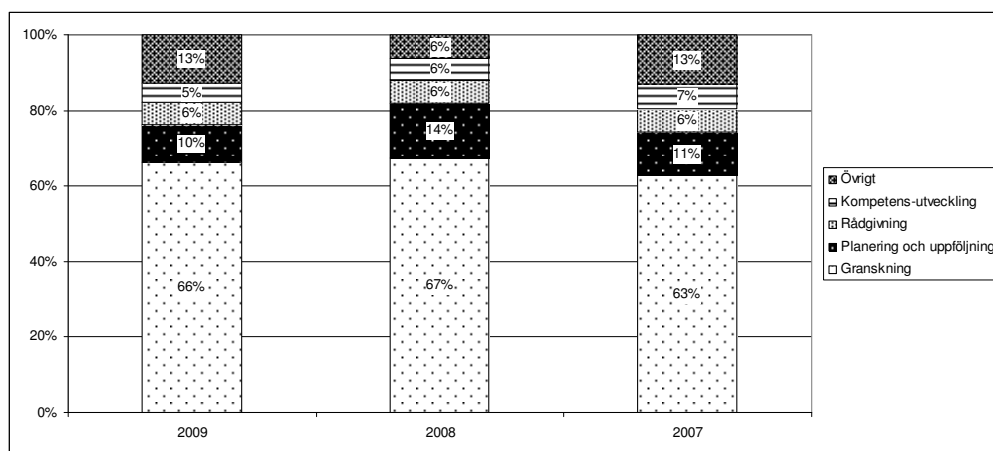
Antalet årsarbetskrafter har ökat med 10 mellan år 2008 och 2009. Det beror på att det tillkommit nya internrevisionsmyndigheter samt att några av de befintliga internrevisionsfunktionerna (främst de större) har rekryterat. 12 myndigheter, varav två länsstyrelser och 6 högskolor/universitet, har använt mindre än en årsarbetskraft för internrevision. Antalet årsarbetskrafter har i några fall understigit en halv årsarbetskraft.

Att antalet årsarbetskrafter understigit en årsarbetskraft beror till viss del på att några av myndigheter har inrättat internrevision under 2009. Den huvudsakliga orsaken är dock att myndigheterna har haft en internrevisionschef anställd på deltid. Detta avspeglar sig även i att antalet årsarbetskrafter för chefer är högt i förhållande till antalet revisorer. 14 av de 59 myndigheter som är skyldiga att ha en anställd internrevisionschef har inte haft en internrevisionschef på heltid under 2009.

Som synes är det mycket ovanligt med revisorsassistenter. Det beror på att de flesta internrevisionsfunktionerna är små och att man då har behov av mer erfarna medarbetare. De specialister som är anställda på internrevisionsfunktionerna är huvudsakligen IT-revisorer.

Totalt arbetad egen tid inom internrevisionsfunktionerna har redovisats till 200 400 timmar (172 600) och fördelar sig enligt nedan:

	2009	2008	2007
- Planering och uppföljning	19 900	25 000	20 400
- Granskning	132 700	116 500	113 700
- Rådgivning	12 300	10 500	11 200
- Kompetensutveckling	10 100	9 900	11 900
- Övrigt	25 400	10 700	23 400
Summa	200 400	172 600	180 600

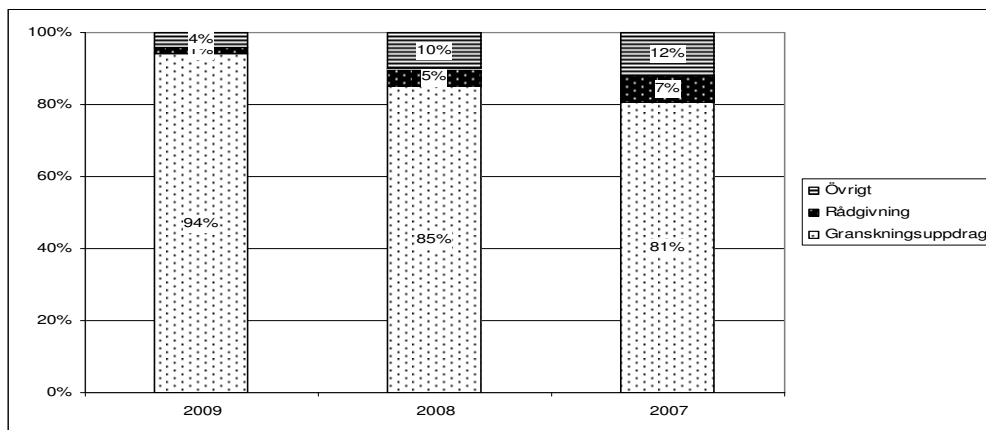
Det kan noteras att totalt arbetad tid har ökat med 16,1 % vilket är mycket med tanke på att antalet årsarbetskrafter ökat med 8 %. En förklaring kan vara att vissa av de myndigheter som svarat i större utsträckning har räknat in tid som inte är operativ i sitt svar. Vid en jämförelse mellan 2008 och 2009 av nedlagd tid för planering och uppföljning framgår att nedlagd tid har minskat med 20 %. Den tid som lagts ned på granskning och rådgivning har ökat med 14 respektive 17 %. Tiden för kompetensutveckling har ökat med 2 %. Övrig tid har mer än fördubblats jämfört med vad som redovisades 2008 men är något högre än för 2007. I övrig tid ingår bland annat intern administration och information, omvärldsbevakning och kommissionsbesök.

Den tid som läggs på internrevisionstjänster (planering och uppföljning, granskning och rådgivning) utgör 82 % (88) av den totala egna (redovisade) tiden för den samlade statliga internrevisionen. Detta är ett mått på internrevisionens beläggning. En förklaring till att belägningsgraden har sjunkit något kan vara att det tillkommit nya internrevisionsfunktioner under 2008 och 2009. I samband med att nya internrevisionsfunktioner etableras så är det rimligt att anta att det finns behov av en uppstartsperiod.

Beläggingsgraden (exklusive konsulttid) ställd i relation till antalet egna årsarbetskrafter ger 1280 timmar (1 224 timmar 2008) per år och årsarbetskraft. Det finns dock brister i denna statistik som i huvudsak kan förklaras av den osäkerhet som följer av att det finns myndigheter som inte löpande redovisar och följer upp arbetad tid.

Tillkommande tid av inhyrda konsulter har redovisats till knappt 7 000 (10 000) timmar och fördelar sig enligt nedan:

	2009	2008	2007
- Granskningsuppdrag	6 500	8 600	6 700
- Rådgivning	100	500	600
- Övrigt	300	1 000	1 000
Summa	6 900	10 100	8 300

Redovisad kostnad för konsulter ställt i relation till redovisade konsulttimmar visar att genomsnittlig kostnad per timme uppgick till drygt 1400 kr (knappt 1100 kr). Motsvarande genomsnittlig kostnad per timme för egen tid uppgick till 570 kr (560 kr).

Beräknade totala kostnader för internrevisionsfunktionerna under 2009 uppgår till 124 mkr (107) och fördelar sig enligt följande:

	<u>2009</u>	<u>2008</u>	<u>2007</u>
– Lönekostnader inklusive sociala avgifter	103,5	90,3	83,9
– Kostnader för kompetensutveckling	3,0	2,7	2,5
– Kostnad för konsulter	9,8	10,9	(*)
– Övriga kostnader (**)	<u>7,9</u>	<u>3,1</u>	<u>17,6</u>
Summa	124,2	107,0	104,0

(*) Ingick som en del av ”Övriga kostnader ” för 2007.

(**) I övriga kostnader ingår bl.a. kostnader för resor, traktamenten, logi, konferenser, inventarier, förbrukningsmaterial, telefon och IT-kostnader, medlemsavgifter och representation.

- 31 % (40 %) av internrevisionsfunktioner har kostat mindre än 1 mkr.
- 37 % (32 %) av internrevisionsfunktioner har kostat mellan 1 och 2 mkr.
- 12 % (13 %) av internrevisionsfunktioner har kostat mellan 2 och 3 mkr.
- 10 % (4 %) av internrevisionsfunktioner har kostat mellan 3 och 5 mkr.
- 7 % (9 %) av internrevisionsfunktioner har kostat mellan 5 och 7 mkr.
- 3 % (2 %) av internrevisionsfunktion har kostat mellan 12 och 13 mkr.

28 (27) av de 59 (55) myndigheterna med internrevision har anlitat extern kompetens i mindre eller högre grad. Fem myndigheter har lagt ned mindre än 500 tkr på internrevision under 2008. Av dessa var två nyinrättade.

Slutsatser

Total redovisad kostnad för samtliga internrevisionsfunktioner uppgår till 124 mkr (107) för 2009. Genomsnittlig kostnad för en årsanställd är 894 tkr (863) och genomsnittlig kostnad för en internrevisionsfunktion är 2,1 mkr att jämföra med 1,9 mkr under 2008. Det varierar förstås mycket mellan myndigheterna beroende på antalet anställda. Av myndigheterna lägger bara 12 (8) ned mer än 3 mkr på internrevision och 18 (22) myndigheter, det vill säga 31 % av myndigheterna, förbrukar mindre än 1 mkr.

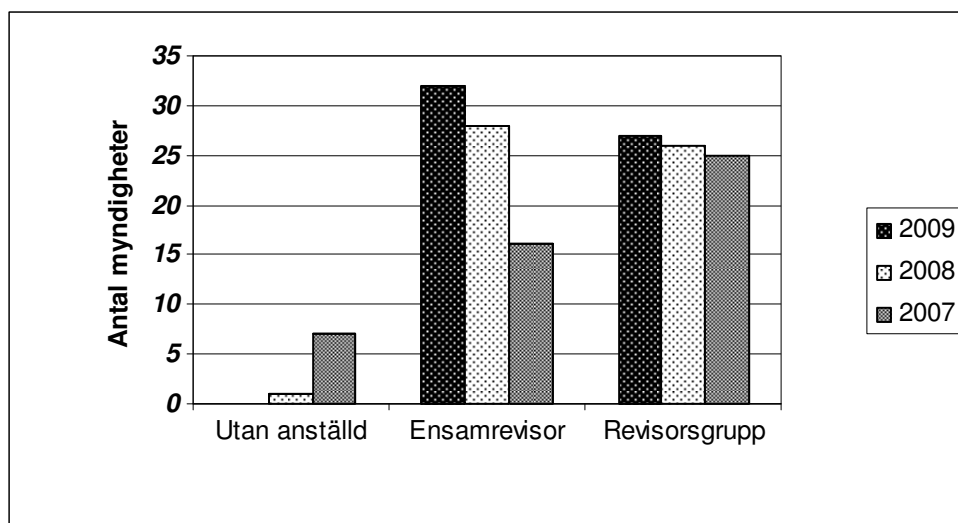
Redovisad kostnad för konsulter ställt i relation till redovisade konsulttimmar visar att genomsnittlig kostnad per timme uppgick till drygt 1 400 kr (knappt 1 100 kr).

Motsvarande genomsnittlig kostnad per timme för egen tid uppgick till 570 kr (560 kr).

Den tid som läggs på internrevisionstjänster (planering, genomförande och uppföljning av granskning och rådgivning) ger en beläggningsgrad om 82 procent (88). Beläggningsgraden (exklusive konsulttid) ställd i relation till antalet egna årsarbetskrafter ger 1 280 timmar (1 224 timmar 2008) per år och årsarbetskraft.

4.4 Internrevisionens kompetens och erfarenhet

De 59 myndigheter (av de 60 myndigheter som omfattas av internrevisionsförordningen) som besvarat enkäten har uppgivit att det fanns 136 (123) statligt anställda internrevisorer per 31 december 2009. (Arbetsmiljörevision har här inte definierats som internrevision enligt förordningens mening). Medelantalet revisorer för de 59 (54) myndigheter som har genomfört internrevision med anställd personal uppgick till 2,3 (2,3) personer per 31 december 2009. Ökningen av antalet anställda internrevisorer beror på att det tillkommit nya internrevisionsmyndigheter samt att några av de befintliga internrevisionsfunktionerna (främst de större) har rekryterat.

15 (14) av internrevisionsavdelningarna hade fler än 2 anställda. Störst var Försäkringskassan med 13 anställda revisorer. Ingen av de 14 övriga hade fler än 8 anställda.

Antalet ensamrevisorer var 30 (25) totalt. Myndigheter med ensamrevisorer uppgår till 32 (28). Ingen av de sex länsstyrelser som ska tillämpa internrevisionsförordningen hade mer än en internrevisor anställd. Inom

högskoleområdet (16 myndigheter) fanns totalt 26 (23) anställda internrevisorer. Av dessa var sex (sju) personer ensamrevisorer.

Den stora ökningen av antalet myndigheter med ensamrevisorer beror på att det tillkommit nya internrevisionsmyndigheter som har anställt en ensamrevisor.

På frågan om internrevisorernas yrkesmässiga bakgrund framkom att av de 136 (123) personerna har 31 % (34) rekryterats internt. 49 % (51) har rekryterats från revisionsverksamhet eller har uppgivit revisionserfarenhet från tidigare arbetsgivare. Vid tretton (nio) av myndigheterna fanns det ingen internrevisor med tidigare revisionsbakgrund (uppgifter för år 2008 inom parentes).

– Internrekryterad	31 % (34 %)
– Rekryterad från annan offentlig internrevision	18 % (15 %)
– Rekryterad från annan privat internrevision	7 % (8 %)
– Externrevision inom det statliga området	10 % (16 %)
– Externrevision inom det privata området	14 % (12 %)
– Rekryterad från annan offentlig verksamhet	13 % (9 %)
– Rekryterad från annan privat verksamhet	7 % (6 %)

Av *ensamrevisorer* har 60 % (60) rekryterats från revisionsverksamhet, 30 % (32) är internrekryterade och 10 % (8) är rekryterade från annan verksamhet.

Motsvarande för *internrevisorer inom högskoleområdet* är att 58 % (44) har rekryterats från revisionsverksamhet, 27 % (30) är internrekryterade och 15 % (26) är rekryterade från annan verksamhet.

ESV har även frågat om internrevisorernas utbildningsbakgrund och eventuella certifieringar. Av de 136 (123) internrevisorerna har 89 % (88 %) en högskoleexamen med minst 120 poäng enligt gamla studieordningen eller högre examen. Av de övriga har 10 % (9 %) en högskoleutbildning med färre än 120 poäng.

Certifieringar/examen (antal personer) fördelar sig enligt följande:

	2009	2008	2007
– Certified Internal Auditor (CIA)	14	15	10
– Certified Information Systems Auditor (CISA)	9	8	8
– Certifierade sakkunniga kommunal revision	5	6	4
– Riksrevisionens certifiering prov 1	9	8	8
– Riksrevisionens certifiering prov 2	3	3	4
– Prov för revisorsexamen/ högre revisorsexamen	1	0	1
– Tidigare auktoriserad utan avlagd examen	8	8	7
– Certifiering enligt annan ordning	11	10	11

Av kommentarerna framgår att i gruppen ”Certifiering enligt annan ordning” ingår bland annat certifierade inom extern kvalitetsbedömning, förordnande som skatterevisor, CISSP examen och notariemeritering.

Av de 136 (123) internrevisorerna har 80 % (81) varit verksamma som internrevisorer i tre år eller längre. För de 30 (25) ensamrevisorerna är siffran 83 % (85). Inom högskoleområdet är siffran 89 % (96). Det kan konstateras att den övervägande majoriteten av internrevisorerna har lång erfarenhet inom sitt område.

Slutsatser

Antalet statliga internrevisorer per 31 december 2009 uppgick till 136 (123). Antalet statliga internrevisorerna har alltså ökat sedan föregående år. Ökningen beror på att det tillkommit nya internrevisionsmyndigheter samt att några av de befintliga internrevisionsfunktionerna (främst de större) har rekryterat.

Antalet ensamrevisorer har ökat till 30 (25) totalt. Även antalet myndigheter med ensamrevisorer har ökat och uppgår nu till 32 (28). ESV ser det som oroväckande att antalet myndigheter med ensamrevisor hela tiden ökar och att dessa myndigheter i många fall inte anställer en internrevisor på heltid utan nöjer sig med mellan 20 och 50 % av en normal årsarbetstid. Att vara ensamrevisor och anställd till 20-50 % i sig är inget problem om internrevisorn har möjligheter att använda sig av externa konsulter. Detta är dock inte fallet i någon av myndigheterna. ESV konstaterar i likhet med förra året att antalet internrevisorer samt deras arbetstid (i procent av heltid) varierar hos myndigheter som är verksamma inom samma verksamhetsområde och där verksamheten förefaller jämbördiga. Detta är särskilt påtagligt för myndigheter inom Högskole- och Universitetsområdet. ESV:s bedömning är, liksom tidigare år, att det behövs en analys från myndighetsledningarna om hur stora resurser internrevisionen vid myndigheten bör ha för att uppfylla kraven i internrevisionsförordningen.

Sammanfattningsvis kan sägas att de statliga internrevisorerna har en bra utbildningsnivå och lång erfarenhet inom sitt yrkesområde. Detta gör att den övervägande majoriteten av internrevisorerna har kvalifikationer för att kunna bli Certified Internal Auditor (CIA) om de så önskar.

4.5 Samordning av internrevisionen

Under 2008 blev samordning av internrevision mellan myndigheter vanligare. Skälet till det är att myndigheten måste ha en vid myndigheten anställd internrevisionschef (krav enligt internrevisionsförordningen) men inte anser att myndigheten behöver en

internrevisor på heltid. Lösningen har då blivit att flera myndigheter anställer samma person som internrevisionschef på deltid. Under 2009 har Länsstyrelsen i Jämtland delat internrevisionschef med Mittuniversitetet. Malmö högskola har delat med Linköpings Universitet. Växjö universitet har delat internrevisionschef med Lunds universitet och Statens skolverk har delat med Internationella programkontoret. Slutligen har Karlstads universitet, Mälardalens högskola och Örebro universitet varit samordnade och delat på två internrevisionschefer.

Slutsatser

Under 2009 har elva (elva) myndigheter haft sin internrevision samordnad med annan myndighet. Internrevisionschefen har då varit anställd på deltid vid mer än en myndighet. Det finns både för och nackdelar med samordning av internrevision. Till fördelarna hör att myndigheten kan anställa någon som redan kan det område som myndigheten är verksam inom. För den person som är anställd på två ställen kan detta ge möjlighet till kompetensutveckling. Det är även en stor fördel i samband med att en myndighet ska etablera en ny internrevision eftersom startsträckan inte blir lika lång innan arbetet kan komma igång. Det finns dock även nackdelar. Internrevisorn kan inte ha den kontinuerliga kontakten med myndigheten och kan inte heller vara tillgänglig för myndigheten på samma sätt. Det kan bli mycket resor när internrevisionschefen är verksam på myndigheter som inte ligger på samma ort.

4.6 Internrevisions rådgivning avseende förordning om intern styrning och kontroll

ESV har frågat myndigheterna om internrevisionen har fått några uppdrag från ledningen med anledning av förordningen om intern styrning och kontroll. 49 % (56) av myndigheterna svarade ja på frågan och 51 % (44) svarade nej. I de flesta fall har uppdraget inneburit uppföljning av myndighetens arbete samt att ge råd och stöd.

Slutsatser

Andelen myndigheter där internrevisionen har fått direkta uppdrag från ledningen med anledning av den nya förordningen om intern styrning och kontroll har minskat från 56 % under år 2008 och uppgår nu till 49 %.

4.7 Vad har ESV gjort under 2009 och vilka åtgärder planerar ESV att vidta

”ESV ska i en särskild rapport - redovisa vilka åtgärder som ESV har vidtagit eller avser att vidta för att säkerställa en statlig internrevision som utmärks av hög professionalism och kvalitet.”

ESV har vidtagit, och planerar, åtgärder för att säkerställa hög professionalism och kvalitet med anledning av den analys och bedömning verket har gjort av inhämtade uppgifter.

ESV:s genomförda åtgärder

Följande åtgärder har genomförts för att säkerställa en internrevision med hög professionalism och kvalitet:

- ESV har uppdaterat föreskrifter och allmänna råd till Internrevisionsförordning (2006:1228) per 1 januari 2010 med anledning av iakttagelser som ESV har gjort i tidigare årliga rapporter samt ändringar i ”International Professional Practices Framework (IPPF).
- ESV har gett stöd i form av rådgivning när det gäller internrevisionsförordningen genom de löpande kontakterna med myndigheterna. Detta har skett genom besök, telefonsamtal och e-brev.
- ESV har gett stöd genom ett ramavtal med tjänster för internrevisionen som omfattar; internrevisionstjänster, IT- revisionstjänster, tjänster för kvalitetssäkring och utvärdering av internrevision, tjänster för revision enligt EU:s krav samt specialisttjänster (inom områdena juridik, skatt, försäkring och finans) (dnr 45-186/2007). ESV har efter genomförd förstudie beslutat att inte genomföra en ny upphandling. Förstudien visade att tjänsten köps för sällan och är av för litet värde för att motivera statlig inköpssamordning. Ramavtalet har upphört att gälla den 31 december 2009.
- ESV har i enlighet med återrapporteringskravet i regleringsbrevet lämnat en särskild rapport till regeringen där ESV har analyserat och bedömt statusen på internrevisionen vid statliga myndigheter för år 2008. I rapporten redovisas vilka åtgärder som ESV har vidtagit eller avser att vidta för att säkerställa en statlig internrevision som utmärks av hög professionalism och kvalitet.

- Under året har ESV genomfört fyra kurser som avser första och andra året i ESV:s treåriga kompetensutvecklingsprogram för statliga internrevisorer. Totalt har dessa kurser haft ca 90 deltagare. Generellt sett har utvärderingarna av kurserna varit mycket positiva. Utvärderingarna visade till exempel att mellan 94 och 100 procent av deltagarna skulle rekommendera kurserna till andra.
- ESV har gett statliga internrevisorer möjlighet att medverka som lärare i den kursverksamhet riktad till internrevisorer som ESV bedriver.
- ESV har tillsammans med Riksrevisionen, FAR SRS, Sveriges Kommunala Yrkesrevisorer samt Sveriges Kommuner och Landsting anordnat en gemensam konferens för internrevisorer i offentlig sektor. Till konferensen hade över 400 personer från hela Sverige anmält sig. Därutöver deltog ca 30 medverkande som föredragshållare.
- Under hösten 2009 har ESV träffat 25 internrevisorer i enrådgighetsmyndigheter för att klargöra vad som är god internrevisionssed och god internrevisorssed inom den statliga internrevisionen i dessa myndigheter. Vidare diskuterades om hur ansvar, roller och kommunikation mellan internrevisionen och myndighetschefen bör vara i en enrådgighetsmyndighet.
- ESV har även genomfört ett nätverksmöte för 20 ensamrevisorer under hösten 2009. Ämnet för nätverksträffen var intern och extern kvalitetssäkring av internrevisionens arbete.
- ESV har tagit emot internationella besök.
- ESV har gett statliga internrevisorer möjlighet att medverka i den tjänsteexportverksamhet som ESV bedriver.
- ESV har påbörjat arbetet med att klarlägga på vilket sätt de svenska bestämmelserna för offentlighet och sekretess skall tillämpas i olika skeden av revisionsarbetet.
- ESV har påbörjat en genomgång av vad ett program för intern kvalitetssäkring (fortlöpande kvalitetskontroll och självutvärdering) bör innefatta.
- ESV har avslutat en förstudie om att utveckla metoder för internrevisionen i form av en samlad handledning. ESV:s beslut blev att inte ta fram en egen

samlad handledning utan att hänvisa till goda exempel på handledningar hos vissa internrevisionsavdelningar.

ESV:s vidtagna åtgärder har skett i nära samverkan med det särskilda råd för internrevisionsfrågor som regeringen har inrättat. Under 2009 har ESV har genomfört fyra möten med internrevisionsrådet.

ESV:s planerade åtgärder:

De åtgärder som ESV planerar att genomföra för att säkerställa en internrevision med hög professionalism och kvalitet är:

- ESV ger stöd i form av rådgivning när det gäller internrevisionsförordningen och genom de löpande kontakter med myndigheterna. Detta sker genom besök, telefonsamtal och e-brev.
- ESV:s treåriga kompetensutvecklingsprogram för statliga internrevisorer. ESV kommer att erbjuda första och andra årets kurser även under 2010 om tillräckligt intresse finns. Vidare kommer ESV under 2010 att genomföra fyra kurser som avser det tredje året i kompetensutvecklingsprogrammet.
- ESV avser att anordna tre nätverksträffar under 2010. Den ena nätverksträffen avser ensamrevisorer. Den andra nätverksträffen avser internrevisorer i enrådgighetsmyndigheter. Den tredje, och nyttillkomna, nätverksträffen kommer att rikta sig till internrevisorer i styrelsemyndigheter.
- ESV kommer att arrangera en gemensam konferens för internrevisorer och för personer som är verksamma inom området intern styrning och kontroll hos myndigheter. Konferensen är planerad till maj 2010.
- ESV kommer under 2010 att klargöra på vilket sätt de svenska bestämmelserna för offentlighet och sekretess skall tillämpas i olika skeden av revisionsarbetet.
- ESV kommer under 2010 klargöra vad ett program för intern kvalitetssäkring (fortlöpande kvalitetskontroll och självvärdering) bör innefatta.
- ESV har för avsikt att genomföra informationsinsatser riktade till Regeringskansliet och myndighetsledningarna. Insatserna genomförs i samverkan med ESVs funktion för intern styrning och kontroll.

- ESV kommer under 2010 att göra en översyn av ESV:s självdeklaration under 2010 och överväga ytterligare hur den kan kvalitetssäkras.

Bilaga 1 – Myndigheter som ska tillämpa internrevisionsförordningen

Regeringen har beslutat att följande myndigheter ska tillämpa internrevisionsförordningen:

1. Affärsverket svenska kraftnät
2. Arbetsförmedlingen
3. Banverket
4. Boverket
5. Centrala studiestödsnämnden
6. Domstolsverket
7. Finansinspektionen
8. Fiskeriverket
9. Fortifikationsverket
10. Försvarets materielverk
11. Försvarsmakten
12. Försäkringskassan
13. Göteborgs universitet
14. Internationella programkontoret
15. Kammarkollegiet
16. Karlstads universitet
17. Karolinska institutet
18. Kriminalvården
19. Kronofogdemyndigheten
20. Kungliga tekniska högskolan
21. Lantmäteriet
22. Linköpings universitet
23. Luftfartsverket
24. Luleå tekniska universitet
25. Lunds universitet
26. Länsstyrelsen i Jämtlands län
27. Länsstyrelsen i Norrbottens län
28. Länsstyrelsen i Skåne län
29. Länsstyrelsen i Stockholms län
30. Länsstyrelsen i Västerbottens län
31. Länsstyrelsen i Västra Götalands län
32. Malmö högskola
33. Migrationsverket
34. Mittuniversitetet
35. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ***
36. Mälardalens högskola
37. Premiepensionsmyndigheten *
38. Riksgäldskontoret
39. Rikspolisstyrelsen och polismyndigheterna
40. Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige (ESF-rådet)

41. Skatteverket
42. Skogsstyrelsen
43. Specialpedagogiska Skolmyndigheten
44. Statens institutionsstyrelse
45. Statens jordbruksverk
46. Statens kulturråd
47. Statens pensionsverk
48. Statens skolverk
49. Statistiska Centralbyrån**
50. Stockholms universitet
51. Styrelsen för internationellt utvecklingsarbete (SIDA)
52. Sveriges lantbruksuniversitet
53. Tillväxtverket ***
54. Totalförsvarets forskningsinstitut
55. Transportstyrelsen ***
56. Tullverket
57. Umeå universitet
58. Uppsala universitet
59. Vägverket
60. Växjö universitet
61. Örebro universitet

* Avvecklades per 2009-12-31. Verksamheten fördes över till Pensionsmyndigheten. ESV har beviljat undantag från att besvara enkäten.

** Myndigheten har undantag från Internrevisionsförordning (2006:1228) för år 2009.

*** Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) startade den 1 januari 2009 och ersatte då Krisberedskapsmyndigheten, Räddningsverket och Styrelsen för psykologiskt försvar som lades ner 31 december 2008.

Transportstyrelsen startade sin verksamhet den 1 januari 2009 och har bildats genom att man slagit samman flera olika myndigheter till en: Järnvägsstyrelsen, Luftfartsstyrelsen, Sjöfartsinspektionen, Vägtrafikinspektionen och delar av Länsstyrelsen och Vägverket.

Tillväxtverket bildades den 1 april 2009 och har bildats genom att man slagit samman Nutek och Glesbygdverket som avvecklades 31 mars 2009. Från Konsumentverket övertogs ärenden kring kommersiell och offentlig service på landsbygden.

Bilaga 2 – Utfall per kriterium fråga 1-10

Fråga 1-10 är de bundna frågorna om regelefterlevnad.

Fråga och kriterium	Uppfyller	Uppfyller inte	Ej tillämpligt
1. <i>Har myndigheten inrättat en internrevision i enlighet med Internrevisionsförordningen (2006:1228)?</i>			
1.1. Internrevisionen leds av en chef.	53		
1.2. Internrevisionens chef är anställd i myndigheten.	53		
1.3. Tillsättningen av internrevisionens chef har fastställts genom ett myndighetsbeslut.	52	1	
2. <i>Har internrevisionen tillfredsställande oberoende och objektivitet?</i>			
2.1. Internrevisionen är administrativt placerad direkt under myndighetens chef. Med myndighetens chef avses här även ställföreträdande/vice GD.	51	2	
2.2. Internrevisionen är fristående från den operativa verksamheten.	52	1	
2.3. Internrevisionen har varit föredragande av resultatet av granskningen till myndighetens ledning.	53		
2.4. Internrevisionen har självständigt föreslagit och genomfört granskningsuppdragen.	53		
2.5. Internrevisionen har inte i ett granskningsuppdrag bedömt verksamhet som ansvarig revisor i uppdraget har ansvarat för under närmast föregående tolv månaders period.	45		8
2.6. Om internrevisionens oberoende och objektivitet gentemot de/den granskade inte har kunnat säkerställas i samband med ett rådgivningsuppdrag har internrevisionen avstått från att lämna råd.	27		26
2.7. Internrevisionen har fått tillgång till den information och de upplysningar som internrevisionen behöver för att utföra ett uppdrag.	53		
2.8. Internrevisionen har informerat myndighetens ledning om internrevisionen inte har fått tillgång till den information och de upplysningar som internrevisionen behöver för att utföra ett uppdrag.	15		38
3. <i>Har internrevisionen genomfört gransknings- och rådgivningsuppdragen med tillfredsställande kompetens och erfarenhet?</i>			
3.1. Internrevisionen har köpt tjänster eller samordnat med annan myndighet om kompetensen saknats inom internrevisionen för att utföra ett av i revisionsplanen medtaget granskningsuppdrag.	29		24
3.2. Internrevisionen har haft tillräcklig kompetens (eller köpt tjänster eller samordnat med annan myndighet) för att kunna bedöma förhållanden inom myndighetens verksamhet som kan vara förtroendskadliga för myndigheten vid utförandet av ett granskningsuppdrag.	53		
3.3. Internrevisionen har haft tillräcklig kompetens (eller köpt tjänster eller samordnat med annan myndighet) om risker och kontroller i myndighetens IT-stödda informationssystem för att kunna utföra granskningsuppdragen.	48		5

3.4.	Internrevisionens medarbetare deltar årligen i kompetensutveckling för att bibehålla och utveckla sin kompetens och erfarenhet.	53		
3.5.	Internrevisionen har haft tillräcklig kompetens (eller köpt tjänster eller samordnat med annan myndighet) för att kunna bedöma risker i myndighetens verksamhet.	52		1
3.6.	Internrevisionschefen har haft den kompetens som behövs för att kunna fullgöra internrevisionens uppgifter i enlighet med internrevisionsförordningen.	53		
4.	<i>Har internrevisionen ett tillfredsställande program för intern och extern kvalitetssäkring?</i>			
4.1.	Internrevisionen har genomfört fortlöpande interna granskningar av internrevisionsverksamheten (nytt kriterium för 2008).	45	8	
4.2.	Internrevisionen har årligen genomfört en självvärdering eller blivit bedömd av andra inom myndigheten eller annan myndighet, med kunskap om internrevision.	30	23	
4.3.	Myndigheten har genomfört en extern bedömning eller en självvärdering med extern validering av internrevisionens utförande under den senaste femårsperioden räknat till datumet för inlämnandet av myndighetens enkät till ESV.	24	29	
4.4.	Internrevisionen har informerat myndighetens ledning om resultatet av den externa utvärderingen eller självvärderingen med extern validering som utförts under 2008 eller 2009 räknat till datumet för inlämnandet av myndighetens enkät till ESV.	11	5	37
5.	<i>Har internrevisionen en tillfredsställande styrning för att uppnå en effektiv verksamhet?</i>			
5.1.	Myndighetens ledning har beslutat om en revisionsplan för internrevisionens granskningsuppdrag och rådgivningsuppdrag.	53		
5.2.	Myndighetens ledning har beslutat i de fall större ändringar skett i revisionsplanen.	29		24
5.3.	Myndighetens ledning har fastställt riktlinjer för internrevisionen där formen för hur arbetet ska bedrivas framgår.	52	1	
6.	<i>Har internrevisionens verksamhet varit inriktad på att utifrån en analys av verksamhetens risker granska om ledningens interna styrning och kontroll, med en rimlig säkerhet, är utformad så att myndighetens verksamhet bedrivs effektivt, enligt gällande rätt och de förpliktelser som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen, att den redovisas på ett tillförlitligt och rättvisande sätt samt att myndigheten hushållar väl med statens medel?</i>			
6.1.	Internrevisionen har granskat och lämnat förslag till förbättringar av myndighetens process för intern styrning och kontroll.	53		
6.2.	Riskanalysen som ligger till grund för internrevisionens verksamhet omfattar all verksamhet som myndigheten bedriver och ansvarar för. Här avses internrevisionens egen riskanalys och riskbedömning.	53		
6.3.	Internrevisionen har utifrån en årlig riskanalys av hela myndighetens lämnat förslag till granskningsuppdragen i revisionsplanen.	53		
6.4.	Internrevisionen har fastställt arbetssätt och processer (regler och rutiner) för att säkerställa att internrevisionen utförs i enlighet med god sed.	51	2	
6.5.	Internrevisionen har delat information och sökt samordna aktiviteter med andra interna och externa leverantörer av gransknings- och rådgivningstjänster.	52		1

7.	<i>Har internrevisionen på ett tillfredsställande sätt planerat varje gransknings- och rådgivningsuppdrag?</i>			
7.1.	Internrevisionen har för varje gransknings- och rådgivningsuppdrag formulerat mål för granskningen och rådgivningen.	53		
7.2.	Internrevisionen har för varje gransknings- och rådgivningsuppdrag bedömt vilken omfattning uppdraget behöver ha för att nå målen.	53		
7.3.	Internrevisionen har för varje gransknings- och rådgivningsuppdrag beräknat vilka resurser som krävs för att uppnå målen.	53		
7.4.	Internrevisionen har för varje gransknings- och rådgivningsuppdrag utarbetat ett arbetsprogram för att nå målen utifrån de risker som har identifierats.	52	1	
8.	<i>Har internrevisionen på ett tillfredsställande sätt samlat och bevarat den information som styrker förslagen till förbättringar?</i>			
8.1.	Internrevisionen har i varje gransknings- och rådgivningsuppdrag identifierat den information som behövs för att nå uppdragets mål.	53		
8.2.	Internrevisionen har i varje gransknings- och rådgivningsuppdrag dokumenterat (samlat och ordnat) den information (revisionsbevis) som är underlag för gjorda iakttagelser.	53		
8.3.	Internrevisionen har samlat och bevarat dokumentationen från gransknings- och rådgivningsuppdrag som genomförts av anlitate konsulter.	26	2	25
8.4.	Internrevisionen har för varje gransknings- och rådgivningsuppdrag arkiverat ärendet när uppdraget är avslutat.	53		
9.	<i>Har internrevisionen på ett tillfredsställande sätt kommunicerat resultatet av uppdragen?</i>			
9.1.	Internrevisionen har kommunicerat iakttagelser och rekommendationer i gransknings- och rådgivningsuppdrag med de berörda parterna.	53		
9.2.	I det fall en rapport över ett gransknings- eller rådgivningsuppdrag innehåller ett senare upptäckt förhållande av betydelse (iakttagelse) som är av betydelse för rekommendationerna är alla berörda informerade av internrevisionen om detta.	24		29
9.3.	Internrevisionen har i sin rapportering informerat myndighetens ledning om internrevisionen är utförd med avvikelser från god sed när dessa avvikelser påverkat inriktningen eller utförandet. Ange vilka avvikelser som gjorts från god sed.	8		45
9.4.	Internrevisionen har rapporterat resultatet av granskning och rådgivning i form av iakttagelser och rekommendationer till myndighetens ledning.	53		
9.5.	Internrevisionen har minst en gång per år avgivit en revisionsrapport över revisionsårets samlade iakttagelser och rekommendationer ställd till myndighetens ledning.	53		
9.6.	När internrevisionen har varit förhindrad att ta del av information som den behöver för att fullgöra ett uppdrag har internrevisionen upplyst om detta förhållande och angivit hur detta har begränsat granskningen.	7		46
10.	<i>Har internrevisionen följt upp förslagen till åtgärder?</i>			
10.1.	Myndighetsledningen har beslutat om åtgärder med anledning av internrevisionens rapportering av granskningens iakttagelser och rekommendationer. Här likställs även godkännande i efterhand från myndighetens ledning av åtgärder som vidtagits inom myndigheten.	52	1	

10.2. Internrevisionen har följt upp de åtgärder som myndighetsledningen har beslutat om med anledning av internrevisionens rapportering till myndighetsledningen av iakttagelser och rekommendationer.	51		2
10.3. Internrevisionen har informerat myndighetsledningen om den risk som följer av om de förslag till förbättringar som internrevisionen har rekommenderat i gransknings- och rådgivningsuppdrag inte accepteras.	38	1	14
10.4. I den årliga rapporten till myndighetsledningen ingår en återrapporering av hur internrevisionens iakttagelser och rekommendationer från tidigare år har behandlats/åtgärdats av myndigheten.	49	1	3

Bilaga 3 – Relativ poäng per myndighet

Myndighet	Relativ poäng, 2009	Relativ poäng, 2008	Relativ poäng, 2007
Affärsverket svenska kraftnät	0,850	**	-
Arbetsförmedlingen	1,000	1,000	0,950
Banverket	0,950	1,000	0,950
Boverket	0,900	0,900	0,850
Centrala studiestödsnämnden	0,900	0,900	0,600
Domstolsverket	1,000	0,950	0,950
Finansinspektionen	*	1,000	1,000
Fiskeriverket	0,900	0,900	0,900
Fortifikationsverket	0,950	0,950	0,900
Försvarets materielverk	0,950	0,900	0,850
Försvarsmakten	0,950	1,000	1,000
Försäkringskassan	1,000	0,900	0,900
Göteborgs universitet	0,900	0,950	0,900
Internationella programkontoret	*	-	-
Insättningsgarantinämnden	upphört	upphört	0,750
Kammarkollegiet	*	-	-
Karlstads universitet	0,950	**	**
Karolinska institutet	1,000	1,000	0,950
Kriminalvården	0,900	0,950	0,850
Kronofogdemyndigheten	0,950	**	-
Kungliga tekniska högskolan	0,950	0,950	0,950
Lantmäteriet	1,000	0,950	0,900
Linköpings universitet	1,000	1,000	1,000
Luffartsverket	0,950	1,000	1,000
Luleå tekniska universitet	0,800	0,900	0,950
Lunds universitet	1,000	1,000	1,000
Länsstyrelsen i Jämtlands län	0,850	**	-
Länsstyrelsen i Norrbottens län	0,950	0,900	0,950
Länsstyrelsen i Skåne län	0,950	0,900	0,850
Länsstyrelsen i Stockholms län	0,900	0,700	0,900
Länsstyrelsen i Västerbottens län	0,900	**	-
Länsstyrelsen i Västra Götalands län	0,900	0,900	0,900
Malmö högskola	0,950	0,950	0,889
Migrationsverket	0,900	0,950	0,900
Mittuniversitetet	0,850	**	**
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	*	-	-
Mälardalens högskola	0,950	**	**
Premiepensionsmyndigheten	*	0,900	0,850
Riksgäldskontoret	1,000	1,000	0,950
Rikspolisstyrelsen och polismyndigheterna	1,000	0,950	0,900
Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige (ESF-rådet)	0,900	0,900	1,000

Skatteverket	0,950	0,950	1,000
Skogsstyrelsen	0,950	0,900	0,900
Specialpedagogiska skolmyndigheten	0,950	undantag	-
Statens institutionsstyrelse	0,850	**	-
Statens jordbruksverk	1,000	1,000	1,000
Statens kulturråd	0,950	**	-
Statens pensionsverk	0,900	0,850	0,950
Statens räddningsverk	upphört	undantag	1,000
Statens skolverk	1,000	0,950	1,000
Statistiska centralbyrån	undantag	-	-
Stockholms universitet	0,900	0,900	1,000
Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (SIDA)	0,950	1,000	0,950
Sveriges lantbruksuniversitet	1,000	1,000	0,950
Tillväxtverket	*	-	-
Totalförsvarets forskningsinstitut	0,900	0,850	0,850
Transportstyrelsen	*	-	-
Tullverket	0,900	1,000	0,900
Umeå universitet	0,950	0,950	0,900
Uppsala universitet	1,000	1,000	0,950
Verket för näringslivsutveckling (NUTEK)	upphört	0,900	0,900
Vägverket	0,950	0,950	0,900
Växjö universitet	0,900	**	**
Örebro universitet	0,950	**	**

* Av avsnitt 3.5 framgår det att ESV vid bedömning av frågorna som avser regelefterlevnad (1-10) har beslutat att inte beakta 6 myndigheters svar vid analysen av dessa frågor på grund av att myndigheterna inte har haft internrevision under hela 2009. För dessa myndigheter har inte heller relativ poäng per myndighet beräknats för 2009.

Premiepensionsmyndigheten avvecklades per 2009-12-31. Verksamheten fördes över till Pensionsmyndigheten. ESV har beviljat undantag från att besvara enkäten.

** ESV hade vid bedömning av frågorna som avser regelefterlevnad (1-10) beslutat att för 2008 inte beakta 11 myndigheters svar vid analysen av dessa frågor på grund av att myndigheterna inte har haft internrevision under hela 2008. För dessa myndigheter har inte heller relativ poäng per myndighet beräknats för 2008 och 2007.

Den 1 Januari 2008 överfördes Insättningsgarantinämndens verksamhet till Riksgäldskontoret.

Två myndigheter har haft undantag från kravet på att lämna svar på ESV:s enkät. Det gäller Specialpedagogiska skolmyndigheten eftersom myndigheten har haft undantag från kravet att tillämpa internrevisionsförordningen under 2008 samt Statens Räddningsverk eftersom myndigheten avvecklades per 2008-12-31. Verksamheten fördes över till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Bilaga 4 – Beräkning av relativ poäng

Genom de svar som ges på frågorna som avser regelefterlevnad (1-10) kan en beräkning ske av en relativ poäng per fråga gemensamt för alla myndigheterna. Vidare kan också en relativ poäng per myndighet beräknas.

Frågorna som avser regelefterlevnad besvaras genom att för varje kriterium under respektive fråga svara Uppfyller eller Uppfyller inte. Om alla kriterier som gäller för myndigheten besvaras med Uppfyller ges svaret Ja på frågan. Om minst hälften av kriterierna besvaras med Uppfyller ges svaret Delvis och om färre än hälften av kriterierna besvaras med Uppfyller ges svaret Nej. Svartalernativ ej tillämpligt (ET) anges om det finns dispens från reglerna, om den företeelse som mäts inte förekommer på myndigheten eller om myndigheten anser att uppgiften är sekretessbelagd. Frågor som besvarats med ET påverkar inte relativa poängen. Ett ja-svar ger 2 poäng, ett delvis-svar 1 poäng och nej-svar 0 poäng.

Den relativa poängen per fråga är en kvot där täljaren består av antalet poäng som alla myndigheter har uppnått på den frågan och nämnaren av det antal poäng som är möjliga för alla myndigheter att uppnå på den frågan (max poäng minus ET poäng).

Den relativa poängen per myndighet är en kvot där täljaren består av antalet poäng som myndigheten har uppnått på alla frågor och nämnaren av det antal poäng som är möjliga för myndigheten att uppnå på frågorna (Max poäng minus ET poäng).

Den relativa poängen mäter således graden av måluppfyllelse (gällande rätt) och är ett tal mellan 0 och 1. Ett värde under 1 visar på avvikelse från de regler som myndigheterna har att följa när det gäller internrevision. Om exempelvis 10 av de totalt 51 myndigheterna inte uppfyller alla kriterier inom en fråga blir den relativa poängen högst 0,9 på den frågan (10 myndigheter tappar 1 poäng vardera på en fråga med 102 möjliga poäng ($2 \cdot 51 = 102$) ► $92/102 = 0,9$.)

Nedan beskrivs två exempel på hur relativ poäng kan beräknas per fråga och per myndighet.

Exempel 1, relativ poäng per fråga:

Förutsättningen är att 22 myndigheter har Ja, 13 myndigheter har Delvis, 14 myndighet har Nej. Vidare har 2 myndigheter svarat ET på frågorna.

$$((22 \times 2) + (13 \times 1) + (14 \times 0)) / ((51 \times 2) - (2 \times 2)) = 57 / 98 = 0,582$$

Exempel 2, relativ poäng per myndighet:

Förutsättningen är att myndigheten har 6 Ja på frågorna, 3 Delvis och 1 nej.
Myndigheten har inte svarat ET på någon fråga.

$$((6 \times 2) + (3 \times 1) + (1 \times 0)) / (10 \times 2) = 15 / 20 = 0,75$$

ESV utvecklar och förvaltar en effektiv ekonomisk styrning av staten.
Vi tar fram bra beslutsunderlag för den ekonomiska politiken.
Vi skapar goda förutsättningar för regering och riksdag till en tydlig och effektiv styrning av statliga myndigheter.
Vi säkerställer god tillgång för myndigheterna till bra metoder och effektivt stöd i sin verksamhetsstyrning
ESV har bred och djup kompetens och arbetar i nära samverkan med Regeringskansliet och myndigheterna.